

Počtna plačana v gotovini.
Leto XVII., št. 17
Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3124, 3123,
inšerati oddelki: Ljubljana, Seien-
burgova ul. 5. — Tel. 3492, 2492,
odružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana, 3124, 3125, 31266.
Hana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Ljubljana, sreda 22. januarja 1936

Cena 2 Din

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tiskarstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Kralj Jurij V.

V kraljevskem gradu Sandringhamu je v torek zjutraj, ali po angleškem času v ponedeljek tik pred polnočjo dobeval svoj poslednji boj kralj Velike Britanije in Irske ter cesar Indije, Jurij V. V vseh bojih svojega 25 let trajajočega vladanja zmagovali monarhi je podlegel razmeroma nepomembnemu brodnemu katarju, ki pa je sprito visoke starosti in oslabelosti srca postal usoden in se končal s smrtnim izidom.

S kraljem Jurijem odhaja z mednarodne politične pozornice eden izmed najpomembnejših sodobnih monarhov. Ne glede na to, da britansko državno življenje skoraj ne pušča kralju nikakršnega važnejšega polja za udejstvovanje, so vendar ob njegovem četrstoletnem vladarskem jubileju proglasili slavljenca za vladarja, v čegar kraljevanje spada najuspešnejše razdobje imperija zadnjih 250 let. To priznanje ni majhno, ako se spomnimo, da se je skoro neposredno pred nastopom njegove vladavine zaključila ona slavna doba Velike Britanije, ki jo zgodovinarji imenujejo viktorijsko epoho.

Pokojnemu kralju štejejo v glavno za slugo, da je bil vladar, ki ni vladal, marveč kraljeval; da je v nekom pogledu izpopolnil angleške ustavne običaje, kojih bistveni znak je stroga ločitev zakonodajne in izvršne moči, s tem, da je svojo visoko funkcijo smatral v bistvu le za simbolično predstavništvo.

V dobo kraljevanja Jurija V. je padlo več vелеpomembnih dogodkov, ki bi vladarju dali priliko, da bi stopil iz svoje ustavne rezerve in sodeloval pri odločitvi državnih poslov. Vendar vladar tega ni storil, marveč se je v vsem podvrge britanski tradiciji, ki je usmerjala razvoj v pravce, da je vladar samo najvišji predstavnik imperija, vse ostalo delo in odgovornost pa pada izključno na rame njegovih vlad. V razdobju 25 let je Anglija vodila svetovno vojno, v notranjosti pa so jo pretresale razne večje ali manjše krize. Vse te težave je imperij prestopil, ob koncu pa je nanj pritisnila z vsjo silo še gospodarska stiska. V vseh teh pretresih je ostalo kraljevstvo ne le neomajeno, marveč se je še uvrstilo, se še globlje ukoreninilo v srca sto in sto milijonov, ki vidijo v angleškem kralju svojega predstavnika in vladarja.

Že to dejstvo samo na sebi pomeni značilen in velik uspeh pokojnega kralja. Bil je dober učencem učiteljske zgodovine, obenem pa bister poznavalec smeri, v katero je razvoj vodil britanski imperij in posebej še njegovo jedro, angleški narod. Kot najvišji predstavnik močnega britanskega velesila je bil obdarjen z ono modrostjo, ki ga je vspodbujala, da je ostal visoko vzvišen nad vsemi borbami, ki so pretresale njegovo ogromno državo. Dasi sam nemškega pokolenja, se je po svoji vzgoji in načinu zasebnega in službenega življenja tako zelo zvil v angleške prilike, da je bil tudi kot oseba pravi in pristni predstavnik anglosaksonstva. Predvsem se je globoko zavedal, da je vladar angleškega naroda. Kljub angleški tradiciji, ki spoštuje vse ostanke preteklosti, je kot poglavar dinastije dal slednji namesto prejšnjega nemškega angleško ime. Ko ga je med vojno nekoč Wells označil za malo impozantno in neangleško pojav, je kralj z izredno mimostjo priznal prvi neugodni prilastek, nad drugim pa se je razburil na vso moč in odklonil očitek s par krepkimi mornarskimi izrazi.

Na svojo mornariško službo je bil Jurij V. vedno zelo ponosen, saj je od svojega 12. pa do 26. leta prebil po večini na morju in šele bratova smrt ga je prisilila, da se je kot prestolonaslednik odpovedal mornarskemu poklicu in življenju. Iz teh mladostnih let mu je za vedno ostala kratka in jedrnat, hudo mušna in vesela mornarska govorica, katere izrazoslovje ni bilo vedno povsem v skladu z dvornim slogom.

Tak vladar se je bil naravno narodu priljubljen in najširši sloji so ga smatrali čisto za svojega človeka. To je narod pokazal tudi pri vsaki priliki. Kraljevi nastopi v javnosti ali dogodki iz življenja njegove rodbine, so bili vedno slavnostni dnevi za ves narod in težko, da je kdaj kdaj vladar združil na svojo osebo toliko iskrenih želja, kakor kralj Jurij ob svoji vladarski 25letnici.

Njegovo skromnost je angleška javnost spoznala že v dobi, ko je bil še prestolonaslednik. Tedaj je bil navezan na razmeroma zelo skromno apanažo in je zaradi tega živel kakor človek srednjega stanu. Vsa država se je čudila, da je stopil na prestol popolnoma prost vseh dolgov. Z ljudstvom ga je zblíževalo tudi vzorno rodbinsko življenje, o katerem ni v javnost prodrla niti najmanjša neugodna beseda, čeprav je znano, da so ravno visoko postavljene osebe zelo izpostavljene zlobojni opravišanju. Angleški kralj in njegova rodbina sta bila sveta vsem prebivalcem njegove silne države.

Za pokojnim kraljem Jurijem pa ne žaluje le ona četrtina zemeljske oble, ki je v njem videla in priznavala svojega

Britanski imperij v žalosti

Čeprav so jo že pričakovali, je vest o smrti kralja Jurija globoko pretresla vse narode britanskega imperija — Novi kralj Edvard VIII. je že včeraj prisegel na ustavo — Silen vtis po vsem svetu

Kakor smo poročali že v drugi izdaji včerajšnje številke, je Nj. Vel. angleški kralj Jurij V., cesar Indije in vladar vseh ogromnih angleških dominionov in kolonij, v ponedeljek zvečer par minut pred polnočjo, ali po našem času, v torek zjutraj po parurni agoniji mirno izdihnil.

London, 21. januarja r. Že včeraj popoldne so prihajale iz kraljevega dvorca v Sandringhamu vedno bolj pesimistične vesti o razvoju bolezni kralja Jurija V. Proti večeru se je razvedelo, da so zdravniki že izgubili vsako nado, da bi visoki bolnik še preživel to noč. To domnevo je še bolj potrdilo dejstvo, da so bili proti večeru vsi člani kraljeve rodbine pozvani v Sandringham k bolniški postelji ter je odpotoval tja celo vojvoda Gloucesterski, čeprav je sam bolan in je moral po naročilu zdravnikov biti že več dni v postelji.

Prebivalstva britanske prestolnice se je polasčala vedno večja vznemirjenost. Ljudje so zapuščali urade in tovarne ter se zbirali pred Buckinghamsko palačo in pred redakcijo listov ter nestrpnost čakali podorobnejših poročil o stanju težko bolnega kralja. Vse cerkve so bile nabito polne in neprestano so se vrstile molitve za kralja.

Ko je okrog 8. zvečer prispela vest, da bolniku moči rapidno pešajo in da že pada v agonijo, je zavladala vsepovsod globoka žalost. Kmalu za tem je prišla vest, da za kralja ni več rešitve in da so ure njegovega življenja že štete. Tedaj so prekinili vse gledališke in kinematografske predstave ter zaprli vsa zabavišča, vedno večje množice pa so polnile ulice in trge ter v nenavadni tišini čakale usodnega poročila.

Par minut po polnoči je prispela prva vest o smrti kralja. Ljudje, ki so bili zbrani pred Buckinghamsko palačo, so popadali na kolena in začeli moliti, toda molitev je zadušilo glasno plakanje. Globoka in iskrena žalost je zajela vso prestonico, a v par urah je bila vest o smrti kralja dosegla zadnji koteček prostranega britanskega imperija. Londonske radijske postaje so že ob 11. zvečer prekinile program ter oddajale le že poročila iz Sandringhama. Ko je kmalu po polnoči bila sporočena vest o kraljevi smrti, so radijske postaje začele oddajati molitve in psalme, kmalu pa so popolnoma utihle...

Listi so v posebnih izdajah in z letaki objavljali kraljevo smrt.

V sandringhamskem dvorcu

so se med tem odigravali pretresljivi prizori. Ob 17. so se zbrali ob bolniški postelji vsi člani kraljeve rodbine. Kralj, ki je bil že zelo slab, je še vse spoznal in je vse pozdravil z nasmeškom. Govoriti pa že ni več mogel. Kmalu za tem je začel padati v nezavest, nastopila je agonija in ob 20. dalje se je zavedel le še od časa do časa za par hipov. Pred minut pred polnočjo (t. j. ob 0.55 srednjeevropskega časa) pa je kralj Jurij mirno za vedno zaspal.

Ko so zdravniki ugotovili smrt in objavili to navzočim članom kraljeve rodbine, je kraljica Mary, ki je ves čas sedela ob kraljevi postelji in držala kralja za roko, glasno zaplekala in objemala svojega najstarejšega sina, princa Waleskega, ki je s smrtjo kralja Jurija postal kralj britanskega imperija. Princessa Elizabeta in vojvodinja Kentska sta kraljico spremlili v njene sobane mitem dem dem dem vse do ranega jutra prečula v molitvi.

Kraljevi sinovi so se zjutraj vrnili v London, kraljica pa je ostala še ves dan v Sandringhamu.

Uradna objava smrti

Zdravniki so smrt kralja telefonsko sporočili notranjemu ministru Simonu, ki je nato ob 1. (ob 2.) zjutraj izdal uradno poročilo, ki se glasi:

Nj. Vel. Jurij V., kralj Velike Britanije in Irske, cesar Indije je preminul ob 23.55 zapadnoevropskega časa (t. j. ob 0.55 srednjeevropskega časa). Prisotni so bili ob smrtni postelji Nj. Vel.

vrhovnega reprezentanta. Njegova smrt je vzbudila sočustvovanje in obžalovanje tudi po vsem ostalem civiliziranem svetu, saj je bil veliki bojevnik vedno pobornik za mir in sporazum med narodi, za svobodo in pravico. Posebno bolno pa je odjeknila smrt kralja Jurija v Jugoslaviji. Umrl je z njim predstavnik države, ki je v svetovni vojni kot zvest zaveznik stala ob strani Srbije in drugim jugoslovenskim borcev za osvoboditev in zedinjenje jugoslovenskega naroda. Vrh tega vežejo našo kraljevo rodbino z angleškim vladarskim domom še tesne rodbinske vezi. Zato jugoslovski narod toplo sočustvuje z angleškim narodom mv dneh njegove velike žalosti.

kraljica Mary, prestolonaslednik princ Waleski, vojvoda in vojvodinja Yorška, vojvoda Gloucesterski, vojvoda in vojvodinja Kentska. Smrt so uradno ugotovili zdravniki sir Frederik Evens, sir Stelly Hevet in lord Dawson of Pee.

Po tradicionalnem običaju je notranji minister najprvo uradno obvestil o smrti kralja londonskega župana. Dvorski glasnik je v spremstvu dveh helebardistov v starinski uniformi kmalu po 2. ponoči stopil na balkon dvorne palače in zbrani množici najprvo v francoskem, nato pa v angleškem jeziku sporočil smrt kralja z besedami:

Kralj je mrtev! Živel kralj!

Ob enem je bilo na vhodu v palačo aširano kratko uradno poročilo. Zbrana večtisočgla množica je molče in odkritih glav sprejela to tužno vest ter mčle čakala nadaljnjih poročil. Mestni župan pa se je med tem odet v tradicionalno svečano uniformo, podal v mestno hišo ter od tam telefonično naročil cerkovniku westminstrske katedrale, naj z zvonjenjem vseh zvonov objavi prebivalstvu Londona kraljevo smrt. Ko so zadoneli zvonovi, so na vratih mestne hiše nabili uradno objavo o smrti kralja. Kmalu za tem so se oglasili zvonovi tudi v vseh ostalih londonskih cerkvah.

Prevoz trupla v London

Truplo pokojnega kralja so danes položili v navadno leseno kredo iz bukovega lesa, ki so jo izdelali sandringhamski domačini, ter ga nato prenesli v sandringhamsko kapelico. Opoldne so zemske ostanke velikega kralja prepeljali v London in jih položili na mrtvaški oder v

westminstrski opatiji. Po izvršenem balzamiranju bodo truplo položili na mrtvaški oder v elavnostni westminstrski dvorani, v kateri je kralj Jurij še le pred par meseci sprejemal čestitke ob svojem 25-letnem vladarskem jubileju.

Dan pogreba še ni določen

Dan pogreba še ni določen. Določil ga bo novi kralj v sporazumu z državnim svetom in vlado. Vsekakor računajo s tem, da se bo vršil šele prihodnji teden, da se na ta način omogoči tudi zastopnikom iz dominionov udeležba pri pogrebu. Glavne pogrebne svečanosti bodo v Londonu, odkoder bodo prepeljali kredo z zemskimi ostanki v windsorski grad, kjer je grobnica angleških kraljev.

Dvorno žalovanje

Dvorno žalovanje bo trajalo leto dni in sicer bo šest mesecev globoko žalovanje. Pozneje pa tako zvano malo žalovanje. Dvorno žalovanje velja za vse člane kraljevskega doma ter za vso oboroženo silo angleškega imperija. V dobi globokega žalovanja prve tri mesece ne bo nobenih zabav, pozneje pa samo resne gledališke predstave. Zabavišča ostanejo zaprta vsaj tri mesece.

70 strelav

Vse angleške vojne ladje so po starem običaju oddale danes dopolne v znak žalovanja za pokojnim kraljem 70 topovskih strelav, to je toliko, kolikor je bilo pokojnemu kralju let.

Pogreb bo v torek

London, 21. januarja. b. Po uradnem sporočilu bo pogreb pokojnega kralja v torek prihodnji teden v kapelici Sv. Jurija na windsorskem gradu.

Novi kralj Edvard VIII

London, 21. januarja. r. Dasi je do sedanjih prestolonaslednik princ Waleski po smrti kralja Jurija avtomatično postal vladar britanskega imperija, predpisuje angleška ustava še posebne ceremonije, ki so se obavile danes popoldne ob 16. Takrat se je v Saint Jamski palači sestal tako zvani kronski svet, ki šteje 100 članov, in v katerem so člani kraljeve rodbine, člani vlade zastopniki obeh zbornic, londonski župan in predsednik najvišjega londonskega sodišča.

Najprej je predsednik vlade uradno objavil smrt kralja Jurija ter je bil o tem sestavljen dokument. Nato je sledila kratka formalna objava, da prehaja po smrti kralja prestol na prestolonaslednika, princa Waleskega. kate-rega je ob enem pozval, da se izjavi, ali sprejme prestol britanskega cesarstva.

Ko je princ Waleski to potrdil, ga je predsednik vlade pozval, naj se pred kronskim svetom zaobljubi, da bo verno čuval ustavo in spoštoval zakone. Princ Waleski je položil predpisano zaobljubo ter izjavil, da bo vladal strogo po določbah ustave.

Predsednik vlade je nato naprosil novega kralja, da si po določbah ustave izbere izmed šestih svojih krstnih

imen svoje kraljevo ime. Princ Waleski se je odločil za svoje prvo ime ter se bo nazival Edvard VIII. O tem je bil nato sestavljen in podpisan uradni akt, nakar je takoj izšel uradni list z objavo tega dokumenta, ki se glasi:

Po pravici nasledstva stopa na prestol vzvišeni in premočni princ Waleski Edvard, David, ki se kot Edvard VIII. proglasa po milosti božji za kralja Velike Britanije, Irske, britanskih dominionov in drugih britanskih držav onstran morja in za branila svete vere ter cesarja Indije.

Sestanek obeh zbornic

Popoldne ob 18. sta se sestali obe angleški zbornici k skupni seji, na kateri je bilo objavljeno najprvo poročilo o smrti kralja Jurija in nato proklamacija prestolonaslednika za novega kralja z imenom Edvard VIII. Člani obeh zbornic so prisegli zvestobo novemu kralju. Po pogrebu se bosta obe zbornici ponovno sestali ter sprejeli osebno poslanico novega vladarja.

V vladi ne bo izprememb

Smrt kralja Jurija ne bo imela nikakih notranje političnih posledic. Mandat sedanje parlamenta ostane neokrnjen, prav tako pa smrt kralja Jurija tudi ne bo vplivala na položaj vlade. Baldwinu ne bo treba niti formalno podati ostavke; vlade ni se v tem pogledu ne bo nič izpremenilo.

Sožalja iz vsega sveta

London, 21. januarja. r. Londonski brzojavni uradi so preobremenjeni s sprejemanjem brzojav, ki prihajajo iz vseh delov sveta ter dokazujejo, kako globoko je odjeknila smrt kralja Jurija ne samo širši britanskega imperija, marveč tudi po vseh drugih državah. Med drugim so poslali sožalje brzojavke kralju Edvardu VIII. in kraljici Mary italijanski kralj Viktor Emanuel III., norveški kralj švedski kralj, bivši španski kralj, bivši nemški cesar, bolgarski kralj, predsednik francoske republike, predsednik Zedinjenih držav, nemški državni kancelar Hitler ter poglavarji vseh drugih držav na svetu. Sožalje je izrazil tudi papež. Na vseh dvorih je odrejeno dvorno žalovanje. Sožalje brzojavke so poslali tudi predsedniki vseh vlad in vseh parlamentov predsedniku vlade, odnosno predsednikom angleških zbornic.

Društvo narodov

Ženeva, 21. januarja. Svet Društva narodov je imel po polurnem zaupnem razgovoru javno žalno sejo zaradi smrti angleškega kralja. Dvorana je bila nekoliko zatemnjena in razsvetljena z umetno lučjo.

Predsednik sveta Bruce je v kratkem

govoru izrazil sožalje civiliziranega sveta ob izgubi, ki je zadela angleško kraljevo rodbino in ves angleški narod. Zaključilo je svoja izjavljanja z vprašanjem, ali bi takšni primeri skupne bolečine morda ne mogli zblížiti narodov in pospešiti medsebojne sprave, ki je temeljna misel Društva narodov in za katero je vedno stremel tudi pokojni kralj.

Glavni tajnik francoskega zunanega ministrstva Leger je nato govoril o zaslugah pokojnega kralja pri organiziranju mira, italijanski delegat baron Aloisi pa je poudaril pobratimstvo Italije in Anglije med svetovno vojno.

Zunanji komisar Litvinov je izrazil sožalje Sovjetske unije, kar je utemeljeval s tem, da se je kralj Jurij V. vedno zavezal za boljše varnost na svetu.

Nato so govorili še drugi stalni in nestalni člani sveta Društva narodov, med njimi poljski zunanji minister Beck, rumunski zunanji minister Titulescu in drugi. Kot zadnji govornik se je zunanji minister Eden, ki ni mogel prikriti svoje ganjenosti, zahvalil v imenu angleškega naroda za tople besede sožalja

in tolažbe. Njegovim izjavljanjem se je v imenu dominijona Avstraliije pridružil še predsednik Bruce, s čimer je bila žalna svečanost sveta Društva narodov končana.

Žalne seje v Pragi

Praga, 21. januarja. b. Danes dopoldne je imel ministrski svet žalno sejo, na kateri je ministrski predsednik dr. Hodža dal izraza globoko žalosti českoslovaške države nad težko izgubo, ki je zadela Anglijo. Člani vlade so njegova izjavljanja poslušali stoje. Ministrski predsednik je obvestil člane, da je v imenu českoslovaške vlade poslal angleškemu ministrskemu predsedniku Baldwinu sožalno brzojavko.

Tudi v poslanski zbornici, ki se je danes sestala na prvo letošnjo sejo, je bila žalna svečanost za umrlim angleškim kraljem Jurijem. Seji so prisostvovali tudi vsi člani vlade. Predsednik Malypetr je naglašal, kako globok odmev je imela žalna vest o smrti angleškega kralja po vsej českoslovaški, ter poudarjal nato pomen in veličino pokojnega vladarja države, ki je tvorila eno najmočnejših sil ob zibolki českoslovaške republike.

Žalna seja francoskega parlamenta

Pariz, 21. januarja. w. V francoski zbornici je ob otvoritvi današnje seje izpregovoril predsednik Bouisson v spomin umrlega angleškega kralja. Poudarjal je, da je bil pokojni kralj v veliki meri lojalen in vztrajen, kar sta značilni lastnosti vsega angleškega naroda. Govornik je slavil tudi demokratične in liberalne navade pokojnega kralja. Kot zastopnik ministrskega predsednika Lavala je imel spominski govor minister Flaudin, ki je naglasil, da je Anglija s kraljem Jurijem izgubila velikega vladarja, Francija pa velikega prijatelja.

V senatu je bila slična žalna svečanost.

Vtis v Avstriji

Dunaj, 21. januarja. b. Smrt angleškega kralja je na Dunaju izzvala globok vtis. Že na vse zgodaj so se zastopniki vlade in korporacij začeli vpisovati v kondolacijski seznam na angleškem poslanstvu. Na poslopijih inozemskih zastopstev na Dunaju so razobešene zastave na pol droga. Zvezni predsednik, zvezni kancelar in zunanji minister so izrazili angleškemu poslaniku svoje sožalje. Zvezni predsednik Miklas je poslal kraljici vdovi in kralju Edvardu VIII. sožalno brzojavko.

Jugoslavija sočustvuje

Beograd, 21. januarja. p. Smrt angleškega vladarja je napravila v Beogradu zelo globok vtis. Na angleškem poslanstvu se je danes zgledalo izredno veliko število spoštovalcev pokojnega angleškega vladarja, ki so izrazili poslaniku in njegovim zastopnikom svoje sožalje ter se vpisali v kondolacijsko knjigo. Osebno je prišel na poslanstvo tudi knez namestnik Pavle, dalje predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in drugi ministri, vsi člani diplomatskega zbora s papeškim nuncijem na čelu ter mnogo najuglednejših oseb, zastopniki raznih nacionalnih, humanitarnih in kulturnih organizacij.

Z dvora, vseh državnih poslopij, pa tudi z mnogih privatnih hiš so izobešene zastave na pol droga.

Tudi iz vseh ostalih krajev Jugoslavije poročajo, da je smrt, ki je največjo svetovno državo in prijateljico naše države oropala njenega vladarja, povsod vzbudila sožalje in naredila najgloblji vtis.

Sožalje kraljice in kneza namestnika

Beograd, 21. januarja. AA. Ob smrti kralja Jurija V. je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle poslal brzojavno sožalno angleškemu kralju in kraljici, vojvodi Kentskemu in norveški kraljici.

Nj. Vel. kraljica Marija je poslala sožalnico angleškemu kralju, angleški kraljici in vojvodi Kentskemu.

Sožalje vlade in narodne skupščine

Beograd, 21. januarja. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je poslal predsedniku angleške vlade Baldwinu tole brzojavko:

Globoko presunjen zaradi smrti vašega vzvišenega vladarja, kralja Jurija V. prošim vašo ekscelenco in britansko vlado, da sprejeme izraze mojega najglobljega sožalja in sožalja jugoslovanske vlade in da verjamete, da jugoslovanski narod iskreno sočustvuje ob vsenarodni žalosti britanskega imperija.

Čiri je poslal sožalno brzojavko predsedniku angleške poslanke zbornice. Narodna skupščina bo imela jutri dopolne kratko sejo. Sestala se bo ob 10. Kakor vse kaže bo seja posvečena zgolj komemoraciji smrti angleškega vladarja.

Kralj Jurij V. in kralj Edvard VIII.

Kralj Velike Britanije in Irske ter cesar Indije je bil rojen 3. junija leta 1865 v Mari Borough kot drugi sin takratnega Waleskega princa in danske princeze Aleksandre. Svojo vzgojo je užival skupno s svojim dve leti starejšim bratom Albertom Viktorjem, poznejšim Clarinškim vojvodom.

Ko je opravil še v deški dobi potovanje okoli sveta, je princ Jurij vstopil 1. maja 1883 v angleško vojno mornarico, kjer je služboval kot oficir po večini na ladjah, ki so bile stacionirane v tujini. Leta 1898 je postal kot pomorski kapitan poveljnik vojne ladje »Crescent« in je kasneje napredoval za vice admiralja. Po smrti Clarinškega vojvode je postal princ Jurij, ki je imel naslov Yorkskega vojvode, meseca januarja leta 1892. angleški prestolonaslednik.

Dne 7. julija 1893 se je poročil s princezo Mary Teck, nevesto svojega umrlega brata, ki je bila rojena 27. maja 1867 v Angliji. Mlademu paru se je rodil 23. junija leta 1894. prvi sin princ Edvard, v prihodnjih letih pa so sledili štirje nadaljnji otroci, trije sinovi in hči.

Leta 1901. je kot prestolonaslednik s svojo soprogo obiskal angleške dominione. Višek tega potovanja je bila otvoritev avstralskega zveznega parlamenta 9. maja s prestolnim govorom, ki ga je imel prestolonaslednik v imenu angleškega kralja. Po povratku je dobil prestolonaslednik naslov Waleskega princa. Dne 19. oktobra 1905 je sledilo uradno potovanje prestolonaslednika in njegove soproge v Indijo, ki je bilo končano 19. marca 1906. Na dan smrti kralja Edvarda VII. dne 6. maja leta 1910. je princ Jurij zasedel prestol Velike Britanije. Kronanje vladarskega para je bilo 22. junija leta 1911 dne 11. novembra 1911 pa sta odpotovala h kronanju v Indijo, ki je bilo 12. decembra v Delhiu. Tu je kralj objavil, da bo sedež indijsko-angleške vlade prenesen iz Kalkute v Delhi.

Med vojno kralj ni prekoračil meje, ki mu jo določa angleška ustava. Mudil se je večkrat v Parizu, da okrepil zavezništvo, pa tudi na fronti, kjer ga je v angleškem odseku na Flanderskem 29. oktobra leta 1915 zadela manjša nezgoda.

Pokojni kralj Jurij V. je že meseca novembra leta 1928 hudo obolel za pljučnico, tako da so se že takrat resno bali za njegovo življenje. Skrbni negi zdravnikov se je posrečilo ohraniti ga in 2. julija 1929 je že mogel zopet otvoriti v buckinghamski palači novozvoljeni parlament. Dne 21. januarja leta 1930 je otvoril pomorsko razorožitveno konferenco z govorom, ki so ga prenašale vse radijske postaje na svetu.

Njegov naslednik je postal Waleski princ Edvard, ki je neženjen, tako, da je prešlo prestolonasledstvo na njegovega brata Yorkskega vojvodo Alberta in njegove naslednike, za sedaj na njegovo prvo rojeno hčerko Elizabeto. Tretji kraljev sin Gloucesterski vojvoda Henrik se je poročil pred kratkim, četrti sin Kentski vojvoda Jurij pa se je poročil kakor znano, meseca oktobra 1934 z grško princezo Marino. Edina hčerka kraljevskega para Viktorja je poročena z viscountom Lascellesom, Earlom of Harewood.

Edvard, Albert, Kristijan, Andrej, Patrik, David princ Waleski je bil rojen 23. junija 1894 v White Lodgeu, Richmond Park kot najstarejši sin kralja Jurija V., takrat še vojvode Yorkskega in njegove so-

proge Mary rojene kneginje Teck. Vzgajali so ga popolnoma po demokratičnih načelih. Živel je v Osbornu in Dartmouthu kakor navaden pomorski kadet in je za 16. rojstni dan prejel naslov prince Waleski, tri leta nato mu je bil dodeljen grad Carnarvon v Walesu. Leta 1912. je tri mesece služil na vojni ladji »Hindustan«. Nato je študiral v Oxfordu v Magdalenskem kolegiju državno pravo in zgodovino, vendar pa tam ni zavzel nikakega izjemnega položaja, temveč je živel tako kakor ostali dijaki. Pri izbruhu vojne je vstopil v tretji bataljon 1. angleškega gardnega grenadirskega polka v aktivno službo. Najprej so ga uporabljali le v štabih. Na njegovo lastno željo, a proti volji lorda Kitchenerja, pa je služboval tudi na fronti. Marca 1916. je postal štabni častnik v Egiptu, nekaj mesecev pozneje je obiskal italijansko fronto, nato pa se je zopet vrnil v Francijo.

Po svetovni vojni je podvel večja in daljša potovanja v vse dele angleškega svetovnega imperija. Leta 1919. je obiskal Kanado in Združene države, 1920. Novo Zelandijo in Avstralijo in je bil pri tem predmet mornariških dovtipov, običajnih pri prekoračenju ravnika. 1921. je bil v Indiji in na Japonskem, 1925. pa je posetil afriške dominione in kolonije kakor tudi južno Ameriko. Zaradi svojega prikupnega nastopa in svojih demokratičnih načel si je v vseh deželah pridobil veliko popularnost. Potovanja, ki so bila splošno namenjena le študiju in zabavi bodočega vladarja, so z rastočo svetovno gospodarsko krizo dobila popolnoma drug značaj in so imela v glavnem trgovsko-politični namen: pridobitev novih stikov in tržišč za angleško industrijo. Princa so zato imenovali »kraljevega trgovskega potnika«.

Na teh potovanjih ga je v decembru 1928. v notranjosti Afrike dosegla vest, da je njegov oče nevarno obolel. Nemudoma se je vrnil v London in je za pot, za katero se običajno porabi 23 dni, porabil samo 9 in pol dneva. Ta rekordni uspeh je prestolonaslednika v obeh sportno čustvenega angleškega naroda še bolj povzdignil. V ostalem je bil Waleski princ vidna osebnost v moški modi in je v tem na stopil vredno dedščino svojega starega očeta kralja Edvarda VII., ki je bil v tem pogledu svetovno znan. Bil je še bolj znan kot sportnik, jahač, lovec, igralec polja, konjerejec in letalec. V septembru 1929 si je pridobil pilotski patent in ima šest aeroplanov ter je največji zasebni letalski posestnik Anglije. Poleg sportnega udejstvovanja se je zelo rad bavil s sadjarstvom in vrtnarstvom, kakor tudi z ribolovom.

Ko je postal polnoleten, se je mnogo govorilo o njegovi zaroki, a šele ko je prekoračil 40. leto, se je v njegovi najbližji okoliščini zvedelo, da je Waleski princ izjavil, da se ne bo poročil in da pričakuje, da bo ta edina njegova osebna želja našla pri angleškem narodu razumevanje in upoštevanje. Po tej izjavi je skoro gotovo, da bo po njegovi smrti zasedel prestol njegov brat Albert, vojvoda Yorkski.

Beleške

Shodi srbske združene opozicije

Srbska izvenparlamentarna opozicija je tudi preteklo nedeljo priredila celo vrsto shodov. Na shodu v Beogradu so govorili dr. Smiljanić, Savko Dukanac in nekdanji podpredsednik Narodne skupštine dr. Ivan Ribar. Povedali niso ničesar novega. Tako je med drugim dr. Ribar poudarjal, da stoji združena opozicija na stališču, da je treba delovati iz naroda in pod vodstvom Ljube Davidovića, Joce Jovanovića in dr. Mačka na to, da se osnuje ena velika stranka, ki bo imela v sebi vse pogoje za dobro politiko in za narodno blagostanje. V Lozici sta govorila dr. Ikončić in dr. Boža Marković. Prvi se je zavzemal za donošenje liberalnih zakonov, drugi pa za vzpostavitev demokracije in za svobodo tiska.

Aleksandrovic je na shodu izvenparlamentarne opozicije Čeda Kokanović na dolgo in široko razpravljao o hrvaškem vprašanju. Združeni opoziciji se ni mudi z rešitvijo tega vprašanja, ker zastopa mišljenje, da je ono kar se počasi zida, krepkeje in odporneje. Združena opozicija želi, da se hrvaško vprašanje reši enkrat za vselej.

Sestanki pohorcev

Somišljeniki pohorske akcije bodo imeli sestanek v Splitu v nedeljo 2. in v ponedeljek 3. februarja. Udeležijo se ga delegati iz 14 srezov srednje in severne Dalmacije. Sestanek bo zvečan z javno manifestacijo za ideje, ki jih zastopajo poborniki pohorske akcije.

Narodni poslanec in bivši minister Ignjat Stefanović, ki takisto pripada pohorski skupini, je imel preteklo nedeljo sestanek svojih somišljenikov v Strumici v Južni Srbiji. Udeležili so se ga vsi povabljeni zaupniki. Na konferenci je g. Stefanović razložil program in cilje pohorske akcije. Zaupniki so živahno odobravalili poslančeve izjave in se izrekli za to, da se naj po možnosti združijo v enotno fronto vsi nacionalni elementi v državi.

Finančni minister o narodnem edinstvu

V nedeljo je priredil finančni minister Dušan Leticia dva shoda v Liki, in sicer v Ogulinu in Pločnem. Spremljali so ga narodna poslanca z Jevtičeve liste Mikašinić in dr. Grba, ter bivši hrvaški ban Mihalović. V svojem govoru je naglašal, da stare stranke ne kažejo one moči in avtoritete, ki jih zahteva današnji čas. Zato je bila ustanovljena JRZ. Druge politične strankarske organizacije niso potrebne, ker se s tem samo razbijajo narodne sile. JRZ bo vsedrjavna stranka, ki bo obsegala vso državo. JRZ ne pozna razlike po plemenu in po veri. Za JRZ je narodno edinstvo gotovo dejstvo in to narodno edinstvo bo ona branila z vsemi svojimi silami.

Poleg Grbe in Mikašinića je v Pločnem govoril tudi bivši ban Mihalović. Priporočal je zborovalcem, naj se vpišejo v JRZ.

Seja neodvisnega poslanskega kluba

Danes dopoldne bo seja odbora, popoldne pa seja plenuma Jugoslovenskega nacionalnega neodvisnega poslanskega kluba. Klub bo razpravljao o političnem položaju in razvoju dogovorov od svoje poslednje seje do danes. Zavezel bo tudi stališče naprav vsem vprašanjem o katerih bo razpravljala narodna skupščina na svojem zasedanju, ki se tudi prične danes.

Pri neredni stolici,

napihnjenosti črevesja zaradi zagatjenja, odvaža naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja

FRANZ-JOSEFOVA

naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in taktisto pri otrocih

Ogl. reg. št. 14545/30

Preiskava

o zločinu v Zagrebu

Zagreb, 21. januarja. o. Kakor je policija službeno objavila, je Djura Halabera, ki je bil aretiran zaradi suma, da umoril policijskega stražnika Ratajca po treh dneh trdovratnega tajejanja priznal svoj zločin. Priznal je, da je ranil tudi prometnega stražnika Petra Bobića. Med tem so policijski organi aretirali več njegovih tovarišev, ki so Halabera toliko obremenili da ni mogel še dalje tajiti. Zaradi tega je oba atentata priznal.

S tem je policija v glavnem zaključila svojo preiskavo. V nekaj dneh, ko bodo popolnoma dognane tudi vse podrobnosti, bo izdala novo službeno poročilo. Aretiranci bodo med tem izročeni sodišču.

Iz prometne službe

Beograd, 21. januarja. p. V železniški službi so bili premešeni po službeni potrebi postajenačelniki v St. Petru v Savinjski dolini Josip Kos, za prometnika v Celje, blaginjičarka na Pragerskem Marija Unger v Maribor, prometnik Oktavijan Sušanji iz Celja v Maribor, prometnik Jožef Nečemer iz Medved v Skofjo Loko na lastno prošnjo prometnik Venceslav Svobljak z Zidanega mostu za postajenačelnika v St. Ilj, postajenačelnik Josip Plahuta iz Ribnice za prometnika v Celje, prometnik Marcel Jenčić iz Zaloga za postajenačelnika na Verdu postajenačelnik Ivan Rebol iz Mestinja v St. Peter v Savinjski dolini, prometnik Stanislav Skok iz Središča za postajenačelnika v Mestini, prometnik Stanislav Pavšek iz Nomenja v Skofljico, nadzornik brzojava Janez Ileršič iz Ljubljane na Pragersko, prometnik Anton Zvan pa od Sv. Jurja v Nomen.

Mir med Paragvajem in Bolivijo

Buenos Aires, 21. januarja. AA. Jutri bodo podpisali mirovno pogodbo med Paragvajem in Bolivijo. Ujetnike bodo zamenjali 30 dni po podpisu pogodbe.

Dejanja kljub besedam

Peklenski načrti proti našim rojakom na Koroškem

Pod naslovom »Besede brez dejanja« smo večeraj objavili, lepe besede, ki jih je avstrijski kancelar dr. Schuschnigg na nekem shodu na Dunaju posvetil narodnim manjšinam v Avstriji. Ironija usode je hotela, da smo ravno večeraj prejeli s Koroškega dopis, ki jasno kaže, kako si avstrijski klerofašisti v resnici predstavljajo »zaščito« narodnih manjšin ter »pravilnost« in »naklepnost« napram njim. Dopis govori sam za sebe in ne potrebuje nobenega komentarja; glasi se:

V Celovcu se je vršil te dni pod okriljem Heimwehra poseben tečaj, na katerem so hajmverovski zaupniki iz posameznih vasi dobili navodila, kako pospeševati germanizacijo Koroške in uničevanje slovenske narodne manjšine. V tečaju so predavali razni visoki hajmverovski funkcionarji pa tudi neki višji uradnik koroške pokrajinske vlade. Eden izmed njih je očrtal splošna navodila za germanizatorsko delo takole:

Poverjeniki hajmvera morajo prijavljati oblastem nezadovoljne Slovence kot komuniste in jih obtožiti, da dobivajo podporo iz Jugoslavije. Oblasti bodo v vsakem takem primeru nastopile najstrožje proti denunciranim Slovincem in tako bo mogoče v najkrajšem času med Slovenci iztrebiti vse vodilne nerogače. V ta namen je treba prijavljati prd vsem voditeljem raznih slovenskih organizacij, političnih, kulturnih in gospodarskih. Samo s politično kampanjo, ka-

kor se je doslej izvajala, končnega namena ne bo mogoče doseči. Akcija se vodi že 15 let, a še vedno ne kaže nikakega vidnega uspeha. Če pa se da slovenski iredenti komunistično obeležje, bodo oblasti lahko mnogo hitreje in mnogo bolj izdatno podprle germanizatorsko akcijo.

Neki drugi predavatelj je bil malo obzirnejši in je dajal navodila zlasti učiteljem. Pred vsem je treba zabraniti vsako slovensko besedo tudi v tako zvanih utrakviščnih šolah. Kjer tega ni mogoče doseči po zakoniti poti, naj učitelji nastopijo samovoljno. Oblasti jih bodo ščitile in nikomur se ne bo treba bati posledic, čeprav se bo slovenska manjšina proti takemu postopanju pritoževala pri oblasteh.

Vladni komisar, ki je prisostvoval tem predavanjem, ni niti poskušal nastopiti proti takemu nezakonitemu delu in si je pač lahko misliti, kako dosledno se bodo ta navodila izvajala tudi v praksi.

V Nemčiji pripravljajo plebiscit o kolonijah

Naradžajoča bojazen pred nemškimi imperialističnimi načrti — živahne razprave v Ženevi

Pariz, 21. januarja. o. Kakor poroča »Oeuvre« iz Ženeve, je Eden izjavil raznim diplomatom, da namerava voliti politiko konzervativne varnosti s pomočjo defenzivnih pogodb. V drugem poročilu iz Ženeve pa poudarja isti list, da je pomen italijansko-ahesinskega spora zelo obleden in ga v Ženevi presojajo le še s stališča takozvane nemške nevarnosti. V Ženevi so zelo vznemirjeni zaradi nemških namer. Kakor se čuje, pripravljajo Hitler nov plebiscit, ki naj bi bil sredi aprila o vprašanju, ali hoče nemški narod kolonije in ali se čast nemškega naroda strinja z nadaljnjim obstojem demilitariziranega porajnskega pasu.

Italijanski diplomati, ki se mudijo v Ženevi, opozarjajo v zvezi s tem na potrebo čim prejšnje likvidacije italijansko-ahesinskega spora, ki bi se morala doseči še pred napovedanim nemškim plebiscitom.

Glede na ta plebiscit bi se namreč morala znova praktično uveljaviti načela, ki so jih zastopniki Anglije, Francije in Italije v Stresi proglasili kot osnovo svoje mednarodne politike. Kar se tiče Poljske, zatrjujejo ženevski krogi, da je Eden že v Londonu vprašal poljskega poslanika, če bi poljska vlada sprejela tezo Društva narodov v sporu zaradi Gdansk. Zatrjujejo, da je poljski zunanji minister Beck sedaj v Ženevi Edenu dal pozitiven odgovor na to vprašanje. Splošno pričakujejo pariški fišti zlobojanja odnošaja s Poljsko. Pri tem opozarjajo, da je francoski poslanik v Varšavi interveniral v korist Becka, da bi ostal še nadalje poljski zunanji minister.

Po nedeljskih volitvah

zalo, da nacionalna fronta ni izgubila na svoji solidarnosti in so ostale njene postojanke skoraj nedotaknjene. V obeh občinah je izid boja časten za napredne ljudi in dokazuje, kako močna sta odprna moč in notranja sila naprednega elementa v podeželju. To je dvojno razveseljevo v dobi kakršna je današnja, ko baš skromni nacionalni delavci v naših podeželskih občinah s svojim požrtvovalnim delom dajejo primer vsem naprednim in nacionalnim elementom širom domovine.

Lesce na prijaznem Gorenjskem so pokazale, da je včasih treba le simpatičnega in priljubljeneša nosilca ter optimizma pri delu, pa je uspeh zasli. guran. Čeprav so nekateri, ki bi bili dolžni, neklerikalno listo z vso silo podpreti, kvarili razpoloženje, je ta lista dobila skoraj dve tretjini oddanih glasov. Krasni uspeh nacionalnih ljudi v važni gorenjski občini je zadoščenje in vzpodbuda naprednim in nacionalnim delavcem po vsej deželi.

V ostalem so nedeljske volitve obeležene s precejšnjo abstinenco volilcev. saj je udeležba znašala povprečno le 65%, kar je za občinske volitve zelo malo. Znatno del volilcev, ki so ostali doma, spada med one nacionalne ljudi, ki stojijo razočarani nad razvojem prikl, rajše v rezervi. Ne bomo napravili iste poške, ki jo je svoje čase delala SLS, ko je kratkomalo vse one, ki niso volili, proglasila za svoje pristaješe tudi tam, kjer je nastopala s svojimi listami. Vendar je gotovo, da so pristajši JRZ tokrat do zadnjega moža izpolnili svojo dolžnost napram stranki. Zato je treba posebej poudariti, da JRZ z edino izjemo Sp. Poljske v nobeni občini kjer se je razvil volilni boj, ni dosegla polovičnega števila vseh upravičenih volilcev. Ista ugotovitev velja tudi za splošni rezultat v vseh devetih občinah, ki so v nedeljo volile. Volilnih upravičencev je bilo 6380, liste, ki so nastopile pod firmo JRZ, pa so dobile 3099 glasov, kar predstavlja 48 odstotkov. Nad tem bi se morali zamisliti vsi trezni ljudje na eni, kakor na drugi strani.

Vremensko poročilo

Evropa: Ciklon s središčem nad Severnim morjem je objel vso Evropo, povzročajoč pretežno oblačno vreme in dež. Visok pritisk nad Rusijo in nad Sredozemskim morjem. Jugoslavija: oblačno in Primorju in na skrajnem jugu in deloma oblačno drugod, dežuje v okolici Sušaka. Temperatura se je dvignila povsod, razen na severozapadu. Skopje 0. Ercgovno 16.

Novosadska vremenska napoved za danes: Toplo vreme, pretežno oblačno, malo dežja. Zagrebska vremenska napoved za sredo: Oblačno, toplo, nestalno.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Nobene bistvene izpremembe, Nadpovprečne temperature.

Italijani računajo, da bo vojna trajala tri leta

Abesinske vesti še vedno zanikajo, da bi bili Abesinci na jugu poraženi — Upor v Godžamu zadušeni

London, 21. januarja. AA. Reuterjev urad poroča: Brzojavke iz Addis Abebe in Desija, ki izvirajo iz abesinskih virov, zanikujejo še nadalje, da bi Italijani izvojevali kako znano v Ogađenju, vendar pa isti krogi priznavajo, da so bila poslana rasu Desti na pomoč ojačenja in da prihaja do neprestanih spopadov med sprednjimi četami italijanske in abesinske armade. Danes se je vrnil iz Desia v Addis Abebo novi ameriški cesarjev svetovalec Colson.

V prestonici Abesinije so prepričani, da bo abesinski cesar krenil sedaj na severno fronto in takoj odredil abesinsko ofenzivo v Tigri. Lahko italijansko topništvo in letalstvo bombardirata vsak dan abesinske čete, ki skušajo z nenadnimi napadi ovirati Italijane na raznih točkah.

O upor v pokrajini Godžam izjavljajo abesinski krogi, da je že zadušeni, vendar pa se je voditelju upora dedščinca Gesesu posrečilo pobegniti z velikim delom svojih pristajašev. Abesinske čete ga zasledujejo in večina njegovih pristajašev je že ubita ali ujeta.

Reuterjev dopisnik poroča z južne italijanske fronte, da so Italijani prepričani, da bodo del svojega programa izvršili pred nastopom deževja. Italijani računajo, da bo vojna v Abesiniji trajala tri leta in da bodo Abesinijo zavzeli v treh etapah.

Rasa Desto bi Italijani skoro ujeli

Rim, 21. januarja. AA. Agencija Stefani poroča iz Džibutija: Doznava se, da se je v zadnjih bojih na južnem bojišču abesinski vrhovni poveljnik ras Desto le s težavo rešil, da ga niso Italijani zajeli: v poslednjem trenutku je zbežal z avtomobilom. Tudi govore, da je v boju padel njegov brat.

Boji ob kenijski meji

Dolo, 21. januarja. o. General Graziani nadzoruje in vodi osebno po radiu operacije svoje vojske na ozemlju severno od Dola in vzdolž kenijske meje. Italijanska ofenziva se nadaljuje. Italijanska milica je baje prodrla vzdolž kenijske meje tako daleč, da oddelki nasprotnikov ne morejo preiti v angleško kolonijo. Angleške vojaške oblasti opazujejo z velikim zanimanjem operacije na fronti vzdolž kenijske meje in angleška vojaška letala stalno spre-

mljajo posamezne oddelke Italijanov, ki zasledujejo Abesince.

Italijansko vojno poročilo

Rim, 21. januarja. AA. Propagandno ministrstvo je objavilo naslednji komunike št. 102:

Cete generala Grazianija prodirajo v pokrajini Fijari.

Na eritrejskem bojišču se je neki podšel rasa Sejuma s svojo vojsko vdal italijanskim vojaškim oblastvom v pokrajini Aguli. V pokrajini Andini, jugozapadno od Makale je padlo na zemljo neko bombno letalo.

Bombe na Harar

Adis Abeba, 21. januarja. b. Dve italijanski letali sta danes bombardirali Harar. Eno izmed njih je moralo baje pozeje v sili pristati.

Nova italijanska ojačenja

Kairo, 21. januarja. b. V zadnjih 14 dneh je plulo skozi Sueški prekop 15 italijanskih transportnih parnikov z 21.000 vojakov in smeri proti Vzhodni Afriki. 1.200 italijanskih delavcev pa so prepeljali v tej dobi domov.

Povratek čl. poslanika Girse v Beograd

Beograd, 21. januarja. AA. Češkoslovaški poslanik na našem dvoru Vaclav Girs se je danes vrnil s svojega potovanja in je zopet prevzel posle poslanišva.

Huda nesreča pri gradnji železnice v Bosni

Sarajevo, 21. januarja. o. Kakor znano, gradijo zapadno od Sarajeva novo železniško progo od Ustiprača proti Goraždam. Danes se je pri gradnji nove proga pripetila huda nesreča. Sedem delavcev je dopoldne vleklo voz gradiva preko nekega potoka. Za most je služila pontonska ladja. Ko so bili delavci z vozom sredi ladje, se je ta prevrnila in pokopala pod seboj voz in vseh 7 delavcev. Njihovi tovariši so jih takoj rešili iz vode, vsi pa so bili ranjeni. Trije med njimi so imeli hude poškodbe in so jih zato takoj odposlali v sarajevsko bolnico. Ostali štirje so bili le lažje ranjeni.

Kakšen poklic izberem?

Posvet o ustanovitvi poklicne posvetovalnice

Ljubljana, 21. januarja. V knjižnični dvorani banske palače so se dopoldne zbrali zastopniki oblasti ter strokovnih in socialnih korporacij na anketi, ki naj bi že končno našla rešitev o vprašanju poklicne posvetovalnice, o katerem se pri nas že skoraj celo desetletje brezplodno razpravlja. Razpravo je vodil načelnik oddelka za trgovino in industrijo dr. Marn. prisotni pa so bili tudi inšpektor dr. Avramovič za oddelek za socialno politiko in narodno zdravje, inšpektor Dolenc za posvetovalni oddelek inšpektor Presl, zastopniki mestnih občin mariborske, celjske in ptujske, prof. dr. Ozvald za univerzo, direktorji trgovske akademije, tehniške srednje šole in tekstilne šole v Kranju, zastopniki Zbornice za TOI, OUZD, Zveze industrijcev ter obrtniških in trgovskih organizacij.

Zakaj še nimamo poklicne posvetovalnice? — »Iz raznih razlogov...«

O dosedanjih pripravah in o vprašanju, kakor se danes zastavlja, je obširno poročal inšpektor Presl. Podobna anketa se je vršila že predlanskim sredi julija in takrat je bilo sklenjeno, da se poklicna posvetovalnica ustanovi najprej samo za trgovske in obrtniške vajece ter za naraščaj in pomožno delavstvo v industrijskih podjetjih. Centrala naj bi bila v Ljubljani, v Mariboru pa ekspozitura. V teh dveh mestih je nad polovico vseh vajencev novincev iz vse banovine. Dokler posvetovalnica ne bi mogla samostojno razviti svojega delovanja, naj bi bila podrejena oddelku za trgovino in industrijo pri banski upravi. Ti sklepi se iz raznih razlogov do danes niso izvršili. Ker pa je ustanovitev posvetovalnice za dravsko banovino tako važna in v današnjih razmerah tudi nadvse aktualna zadeva, je banska uprava povabila odposlanca zainteresirane javnosti, da se vsa stvar še enkrat pretrese. Za uspešno delovanje take ustanove so dani vsi pogoji samo tedaj, če jo vodi večje, strokovno specializirane moči, zakaj nič ni težjega, kakor istočasno ustvariti aparat za psihotehniško preizkuševanje vseh poklicev, posebno pa umskih. Zato naj se začetno delovanje posvetovalnice omeji le na trgovski in obrtniški naraščaj, a ko bodo ustvarjeni vsi pogoji, naj se področje razširi na obvezno psihotehniško preizkuševanje vseh učencev, ki nameravajo vstopiti v strokovne šole, nato pa vseh učencev sploh. Na koncu je poročevalec preciziral konkretne predloge, ki se v glavnem ujemajo s sklepi predlanske ankete. Pripravljalni odbor bo naprosil bansko upravo, da mu da na razpolago kredit, ki je bil v tekočem proračunu določen za posvetovalnico v znesku 10.000 Din, pred sprejemom novega proračuna pa bo treba izposlovati, da bo za posvetovalnico za trajno sprejeta primerna postavka. Razen banske uprave bodo morale posvetovalnico financirati tudi naše mestne in druge večje občine ter zainteresirane gospodarske in socialne korporacije.

Za ta in ta poklic nisi!

Zatem se je razvila kratka debata, v kateri je najprej univ. prof. dr. Ozvald kot pedagog-teoretik naglasil nekaj načelnih misli, ki jih ob snovanju vzgojno in socialno tako važne institucije ne smemo prezreti. Navetovanje v izbiro poklica mora stremeti za tem, da pride pravi človek na pravo mesto, in zato je to delo eminentno pedagoško. Poklicna posvetovalnica ne more o mlademu človeku, ki se obrne nanjo, zadržati določiti, ali je za ta in ta poklic, temveč mu z mnogo večjo gotovostjo lahko samo izjavi, da za ta in ta poklic ni! Posvetovalnica v Beogradu, ki se je bila pred nekaj leti osnovala, je pred časom nehala poslovati, česar je v pretežni meri krivo dejstvo, da ni imela pravega, kvalificiranega vodstva. Vprašanje vodstva bo tudi v ljubljanskem primeru odločilno in zato je treba že od vsega početka poskrbeti, da bo posvetovalnica dobila psihotehnično strokovno izobraženega človeka, čigar kvalifikacija bo ustnovi zagotovila trajnost in uspeh. Hkratu je prof. dr. Ozvald opozoril se na dejstvo, da so psihotehnične preizkušnje prinesle

doslej najboljše rezultate v poklicih, ki imajo opravke z vozili, (šoferji, tramvajski vozniki, letalci, železničarji) in bi bilo zato prav dobro, da bi posvetovalnica že od početka tudi tem strokam posvetila svojo pozornost.

Mariborska izkušnja

Zastopnik mariborske občine Brananer je navajal nekaj izkušenj mariborske posvetovalnice, ki je bila leta 1927 začela poslovati pri vajenskem oddelku Borze dela, a je njeno delovanje po kratkem času zamrlo, ker je izbrani poklicev sicer lahko nasvetovala, a se ji je kmalu nabralo na stotine vajencev, ki jih ni bilo mogoče spraviti do nobenega mesta. Težko je zlasti za množico one mladine, ki bi se rada učila kakršnekoli obrti, a nima eksistence doma in bi bilo zato treba pospeševati zidavo vajeniških domov. Ravnatelj kranjske tekstilne šole dr. inž. Kočvar je poudarjal, da bi moral biti na čelu posvetovalnice inženjer, predpovednik Zbornice za TOI. Reber pa je naglašal dolgoletno prizadevanje obrtništva, da bi

Selška dolina prosi pomoči Velika deputacija je izročila podbanu spomenico

Ljubljana, 21. januarja

120 predstavnikov vseh stanov iz Selc, Železnikov in Sorice se je janes dopoldne pripeljal v tri avtobuse pred bansko upravo, da v imenu 8000 prebivalcev, ki so strahovito prizadeti po uveljavljanju sankcij prisojijo od pomoči v revščini, kakršne tod še ni bilo. Namesto odsotnega bana je deputacijo sprejel g. podban dr. Majcen. Izročili so mu naslednjo spomenico:

Prebivalstvo Selške doline se preživlja 80 odstotno od produkcije lesa: kmetovalci pri zasebnih in državnih gozdovih vozniki, podjetniki-žagarji in s to industrijo zvezano obrtništvo. Dosedanji letni promet iz dohodkov produkcije lesa se lahko ceni na 6 milijonov Din. To postavko specifikiramo v naslednjem zato, da nudimo približno sliko in dokaz za svojo trditve, da je z uvedbo sankcij prebivalstvu onemogočeno nadaljnji življenjski obstanek, če se ne najdejo za odpravo izrednega sredstva. Navedenih 6 milijonov letnega prometa izvira približno iz naslednjega: vrednost sečnje in dovoja do žag 2 milijona Din, obdelovanja, žaganje in dovoz na postajo 2 milijona, pripravljanje drv in kuhanje oglja 1 milijon, zaslužek delavcev iz državnih gozdov 1 milijon.

Zastoj lesne produkcije je zadal delovnemu ljudstvu tako hud udarec, da nam je odvzel ves zaslužek in si nekateri niti najpotrebnejših življenjskih potrebščin ne morejo oskrbeti. Po več hišah vlada največja revščina, čeprav je ljudstvo pridno in skromno. Do leta 1930. so imeli vsi sloji primerno zaposlitev in zaslužek. Prav posebno zaradi sankcij pa je zavladalo v dolini gospodarsko mrtvilo. Naš človek hoče zaposlitve, hoče dela, da si more s poštenim delom zaslužiti svoj vsakdanji kruh. V nadi, da bo kr. banska uprava razumela naše stanje, prosimo, da zastavi vse svoje sile, da se dobijo denarna sredstva, s katerimi bo dana ljudstvu možnost zaslužka. Da se dosežejo ti cilji, bi bilo potrebno: 1. gradba nove ceste, ki bi vezala Selško in Bohinjsko dolino; 2. temeljita poprava banovinske ceste Škofja Loka-Železniki, za kar naj se da takoj na razpolago vsaj 2.000.000 Din, da dobi brezposelno delavstvo in z njim povezano ostalo ljudstvo primeren zaslužek; 3. intervencija g. bana, da se izplača zaslužek delavcem pri državnih podjetjih; 4. ukinitve vseh davčnih in civilno pravnih ekskekcij in dražb za čas, dokler se razmere ne normalizirajo, ker pri današnjih razmerah ni mogoče zadoščati vsem obveznostim; 5. da se na vodilnih mestih takoj prične intenzivno delo za zboljšanje gospodarskih razmer v splošnem.

Dosedaj zelo skromno se preživljajoče prebivalstvo je obsojeno na življenje, ki bi tiralo ljudi v obup in povzročilo popolno materialno in moralno propast, kar

se izboljšale socialne in strokovne razmere za mladi naraščaj. Ker manjka nasveta in orientacije, kadar se mladi človek odločuje za svoj poklic, doživljamo leto za leto, da množice vajencev, pa tudi pomočnikov, ko zaključijo učno dobo, prešeda kam drugam in so tako v prazno podnešeni vsi napori in žrtve, ki jih zahteva izučitev stroke. Dokler bo posvetovalnica poslovala samo v Ljubljani in Mariboru, naj bi se po večjih središčih ustanovili posvetovalni odbori, ki bi v sporazumu z ustanovo delali na svojih področjih.

Stalen akcijski odbor

Po kratki debati, v katero so posegli ponovno inšpektor Presl, tajnik Zveze industrijcev dr. Golia, inšpektor dr. Avramovič in tajnik OUZD Likar je predsedujoči zaključil razpravo. Na koncu je bilo sklenjeno, da bodo dosednji udeleženci ankete tvorili stalen akcijski odbor, iz njega pa se bo v sporazumu z zainteresiranimi korporacijami izvolil izvršni odbor, ki mu ostane na čelu dr. Marn. V najkrajšem času bo rešeno vprašanje finansiranja tako, da bodo posvetovalnici zagotovljene stalne dotacije, in tako smemo upati, da bo posvetovalnica v resnici v najkrajšem času ustanovljena.

bi utegnili imeti težke posledice za državo in obstoječi pravni red. G. bana kot najvišjega predstavnika oblasti v dravski banovini pa nujno prosimo, da te naše izjave tolmači kot izraz vsesplošne potrebe dobrega, a trpečega slovenskega človeka in da takoj posveti vso svojo pažnjo prebivalstvu Selške doline in sporoči naše želje, na najvišja mesta.

KINO UNION, tel. 22-21

Z burnim aplavzom dokazuje občinstvo svojo zadovoljnost pri filmski opereti

PRI BELEM KONJČKU
Tudi Vi si morate ogledati ta spored! Najboljša filmska opereta sezone!

PREDSTAVE DANES
ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

Do zadnjega na delu za Vodnikovo družbo

Jesenice, 21. januarja.

Po daljši bolezni je umrla v ponedeljek zjutraj v 71. letu starosti gospa Ana Svetlinova, žena tovarniškega upokojenca in mati vodje podružnice »Jutra« g. Jožeta Svetlina na Javorniku. Pokojnica je

pred štirimi leti z možem Antonom praznovala v krogu otrok in vnukov zlato poroko. V dela polnem življenju je vedno z velikim zanimanjem motrila sokolski, nacionalni pokret na Jesenicah in na Javorniku. Čeprav sta z možem živel v skromnih razmerah, sta vzorno vzgojila sinove, ki so se začeli kmalu skrbno udeleževati v naprednih organizacijah in v sokolskih društvih. Dokler so njej in možu dopuščale moči, sta se udeleževala vseh narodnih prireditev v širokem

Vedno zvest prijatelj...

Po svoji odlični kakovosti je postalo neogibno potreben zaveznik pri pranju perila. Zato pazi gospodinja pri nakupu vedno na njegova znaka: ime »Schicht« in varnostna znamka »Jelen« na rdečem ovitku.

SCHICHTOVO
Terpeninovo milo
domači izdelek

...ampak izrečno pristno zahtevati!

okolišu. Posebno pa ji je pristala k sreči Vodnikova družba, kateri je bila več let vzorna poverjenica, da se je letos hvaležno spominja Vodnikova pratika. Z veliko vneto je za VD nabirala člane in naročnino, sama je raznašala knjige, dokler je ni huda bolezen priklenila na bolniško posteljo. Za zgledno pokojnico žalujejo soprog, hčerka, trije sinovi in številni vnuki. Takšni narodni ženi bo trajno

ohranjen svetel spomin. Bridko prizade tim družinam naše iskreno sožalje!

KINO SLOGA

Telef. 2730

Danes nepreklicno poslednjič ob 16., 19.15 in 21.15 uri

GUSTAV FRÖHLICH

v prekrasnem in napetem filmu

Na vele mestni straži

Jutri: **KRIK SVETA!** Senzacija!

Avstrijski zvezni kancelar pri prezidentu Benešu

Od leve na desno: šef protokola Strimpl, predsednik vlade in zunanji minister Hodža, šef avstrijskega presbitorja Weber, avstrijski kancelar Schuschnigg, pomočnik zunanjega ministra Krofta, ga. Beneševa, kancelar predsednika republike Šamal, prezident Beneš, kancelarjev tajnik Fröhlichsthal, avstrijski poslanik v Pragi Marek

Jadranska pomlad sredi ljubljanske zime z revijo narodnih noš bo 8. februarja na Taboru

Univ. prof. dr. inž. Alois Král:

Švicarske norme

za železobeton

Uvedba švicarskih norm za železobeton se v zadnjih dneh obravnava v ljubljanskem dnevnem tisku na način, ki zahteva temeljit popravek. Zlasti članek g. inž. Z. v »Jutru« z dne 18. t. m. in g. inž. K. v »Jutru« in »Slovenec« z dne 19. t. m. sta vsega obžalovanja vredna in čutim se primoran, da nadlegujem tudi še jaz našo javnost z naslednjimi vrsticami.

Nisem bil na javnem predavanju, ki ga je priredilo Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov v Ljubljani v predmetni zadevi, iz časopisnih vesti pa posnemam, da je glavni kamen izpodkrite dvojice: visoke trdnosti betona, katere zahtevajo švicarske norme in določitev razmer med elastičnim moduloma železa in betona s številom 10 namesto po nemških predpisih predvidenega števila 15.

Glede trdnosti zahtevajo švicarske norme pri normalnem betonu vrednost 220 kg/cm² pri visokovrednem betonu 300 kg/cm²; nemške norme zahtevajo minimalno 195 kg/cm² brez nadaljnjega diferenciranja kvalitete betona. V naslednji

tabeli sem sestavil rezultate preiskave betona iz kontroliranih stavbišč v Ljubljani leta 1931, ko so bili v delu veliki objekti Pokojniškega zavoda v Gajevi ulici, palače Viktorija in Dunav na Aleksandrovi cesti in drugi. Preiskano je bilo 219 kock, izdelanih v zmesi 300 kg cementa na 1 m³ betona; od teh kock je ustrezalo gornjim minimalnim zahtevam le manjše število kock in sicer:

minimum 195 kg/cm ²	105 kock
minimum 220 kg/cm ²	78 kock
minimum 300 kg/cm ²	29 kock

Trdnosti nad 300 kg/cm² se gibljejo večinoma v mejah od 320—340 kg/cm² in dosega tudi vrednosti nad 400 kg/cm². Cement, ki je bil pri teh stavbah uporabljen, je izkazoval z malimi izjemami zelo dobre rezultate, ki ustrezajo najvišjim svetovnim normam — tudi švicarskim. Ker je gramoz iz gramoznih jam v okolici Ljubljane zelo dober za betonska dela in ker se na ljubljanskih stavbiščih uporablja čista vodovodna voda je gornja tabela dokaz, da smo v Ljubljani glede betonskih del še na precej primitivni stopnji, da pa je mogoče brez nadaljnjega

doseči boljše rezultate in ustreči tudi švicarskim normam. Interesantno je, da je izkazoval beton pri posebno važnih objektih, kjer je bila zadostna kontrola in kjer se je podjetnik sam zavedal svoje odgovornosti, običajno zelo dobre rezultate, ki v polni meri ustrezajo švicarskim zahtevam, čeprav so bile takrat zahtevane trdnosti po nemških normah znatno nižje. Tako izkazujejo betonske kocke nekaterih mostnih železobetonov naslednje trdnosti: most čez Kokro v Kranju 299—320 kg/cm² železniški most v Zidanem mostu 323—359 kg/cm² frančiškansko tromostje v Ljubljani 294—404 kg/cm²

Kot posebno skrbno nadzorovano zgradbo moram še omeniti hotel Miklič v Ljubljani, pri katerem je velika serija kock izkazovala trdnosti 305—380 kg/cm².

O vzrokih slabih rezultatov pri mnogih betonskih delih v Ljubljani bi bilo mogoče napisati dolgo razpravo. Iztakniti hočem samo glavne, običajno se ponavljajoče vzroke slabega betona. So to: nezadostno doziranje cementa, preveč vode, slaba granulacija gramoza in peska, slaba nega betona neposredno po betoniranju in slab ali slabo uskladiščen cement. Vsem tem nedostatom je mogoče izogniti se brez velikih stroškov, ako se vsaj nekoliko pazi na osnovna načela betonskih del.

Za razpravo o razmerju elastičnosti betona in železa, o tako imenovanem številu n, se je v strokovni literaturi potrošilo že zelo mnogo črnila; dvomim da bomo

ta problem v Jugoslaviji bolje rešili, nego so ga sedaj rešili švicarski kolegi. Za našo javnost omenim le toliko, da je iz mnogostevnih preiskav betonskih mostov, katere sem imel priliko izvršiti na našem ozemlju, razvidno, da tudi našim razmeram bolje ustreza število 10. V ekonomskem pogledu je to število precej brezpomembno, ker v pretežni večini ostanke potrošnja železa neizpremenjena, nasprotno omogočajo švicarske norme pri skrbni izbiri materiala njegovo racionalnejše izkoriščenje.

Nemške norme za železobeton so postale pod vplivom zelo raznovrstnih in za nemške razmere tipičnih okolnosti birokratski reglament, ki naj usposablja tudi nižji tehnični personal za izvrševanje projektov in zgradb v železobetonu. Švicarske norme predstavljajo v moderni in elegantni obliki formulirane smernice za izrazbo vseh dosedanjih poznatkov o armiranem betonu. dajo v strnjem besedilu jasno definicijo pojmov, postavljajo osnovne norme za mejne vrednosti kvalitativnih argumentov in prepustljajo konstrukterju vso dispozicijsko svobodo v okviru sodobnega stanja tehničnih ved. Je stvar okusa, ako se eden ogreva za reglement, šablono in dril, drugi za svobodni polet ustvarjalčevega duha, eden za profitarne ozire, drugi za smotno izrazbo materiala ob solidnih kaveljah varnosti. Vsekakor spada debata o tem v ožji krog izkušenih strokovnjakov. Traktirati pa našo javnost z žalostinkami o tem da bo treba »vse s

težkim denarjem pridobljene pripomočke vreči v koš« da »vse knjigarnice prodajajo lahko vso do sedaj importirano literaturo za star papir«, o naših avtorjih-pionirjih, o ubogih starših, o svetovni in domači krizi in slednjič o švicarskih avtorjih, vse to v zvezi z uvedbo švicarskih norm, je naravnost demagoško, resnega inteligenta nedostojno in sem uverjen, da se naša tehnična javnost s takim načinom obravnavanja važnih tehničnih problemov ne strinja.

Mislím, da je tudi laiku razumljivo, da na teorijo in tehnologijo železobetona nikake norme ne morejo imeti vpliva in da so zaradi tega vse resne knjige o železobetonu povsem neodvisne od norm. Kolikor se tiče funkcijskih lestvic in tabel, so v važnih knjigah o železobetonu običajno za resnično potrebne primere taki pripomočki izračunani za razne številke n, zlasti pa poleg št. 15 tudi za št. 10, ker je ta številka že dolgo normirana v raznih državah in je le vprašanje časa, kdaj bo upeljana tudi v Nemčiji. Izvajanja obeh gospodov kritikov so torej zelo neresna.

V imenu kolegov, ki so za stvarno obravnavo vseh tehničnih problemov, moramo protestirati proti temu da iznašajo samozvani anonimni javne postulate v zadevah, ki se tičejo mnogih drugih interesov, preden bi imeli izkušeni strokovnjaki priliko, zavzeti k zadevnim vprašanjem svoje stališče.

Domače vesti

Zdaj bo občina srečna!

Odbor občine Mozirje okolica me je kot takratnega narodnega poslanca za okraj Gornji grad na svoji seji dne 6. I. 1934. izvolil za častnega občana. Čeprav sem si kot poslanec res mnogo prizadeval za to občino, se je izšlo iz častnega občana izvršila proti moji volji, saj sem preje opetovano javno izjavo, da nisem prijatelj takih in podobnih počastitev.

Na jesen istega leta so prišli v tej občini na krmilo drugi ljudje, ki so takoj javno napovedali, da bodo glede častnih občanov, imenovanih po prejšnjem občinskem odboru, ukrenili svoje. Pa so s tem čakali do danes. Danes sem namreč prejel v priporočnem pismu dopis s tole vsebino:

»Obveščate se, da je tukajšnji občinski odbor na svoji seji dne 12. I. 1936. toč. 4. dnevnega reda sklenil, da se Vas črta iz seznama častnih občanov občine Mozirje okolica, sreza Gornji grad. Uprava občine Mozirje okolica dne 16. I. 1936. Delovna Bitnica (Anton. L. S. Predsednik v. z. Stvarnik.«

Častiti možje, ki imajo sedaj v rokah občino Mozirje okolico so čakali z napovedanim ukrepom področje leto in so v svoji naivnosti gotovo prepričani, da so s tem storili junaško delo in bogoljubno ob enem tem zadel v živo. Rad jim prepuščam to veselje! Rasto Pustoslavšek.

Našim umetnikom

Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju v Ljubljani, Gledališka ulica 3. IV. nadstropje razpisuje javni natečaj

za osnutke prostora in njegove regulacije ter osnovni lik spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju v Ljubljani. Natečaj se morejo udeležiti vsi umetniki, ki so jugoslovenske narodnosti.

Predvidene so nastopne nagrade:

- I. nagrada v iznosu 10.000 Din
- II. " " " 5.000 Din
- III. " " " 3.000 Din

za odkupe je predvidena še vsota 2.000 Din. Rok za oddajo osnutkov poteka 31. marca 1936. Natančnejši pogoji so na razpolago vsako dopoldne v odborovi pisarni, Gledališka ulica 3. IV. nadstropje. Ljubljana, dne 21. januarja 1936.

Odbor za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ureditelju v Ljubljani

* Skupščina Bokeljske mornarice. Starodavna organizacija Bokeljske mornarice je imela nedavno svojo glavno redno skupščino, kateri so prisostvovali člani bratovščine iz vse Boke Kotorske ter načelniki občin in predstavniki kulturnih ustanov in društev. Ker je po smrti vseučiliškega profesorja dr. Radonića ostala mornarica brez admirala, so na obnem zboru izvolili novega admirala in vse častništvo. Za admirala je bil izvoljen Luka Matović, pomorski kapetan iz Dobrote, za viceadmirala pa Rudolf Giunio.

* Naručanje tranzitnega prometa v sušaškem pristanišču. Tranzitni promet v sušaškem pristanišču je večji od dneva do dneva in bo zavzel tolike dimenzije, da javna skladišča ne bodo več mogla sprejemati uvoženega blaga. Sušak postaja važno pristanišče za mednarodni tranzit, zlasti pa za kolonialno blago in južno sadje. Predstavniki občin in gospodarskih organizacij so v zadnjih dneh izdelali predloge, ki jih bodo predložili na merodajnih mestih, proseč za državno pomoč pri ureditvi prostornejših skladišč in pri raznih napravah v pristanišču.

Praktična gospodinja pere perilo s

PERION

pralnim praškom. Prav dober je ta naš kvalitetni DOMAČI izdelek! - Uporablja ga tudi vi!

* Jubilej Bunjevcev. Subotička Matica je uvedla akcijo za slovesno proslavo 250 letnice naselitve Bunjevcev v Bačko. Naseljavanje je bilo izvedeno v jeseni leta 1686. Mnogo Hrvatov je že poprej prišlo v Bačko, naselitev Bunjevcev pa je pomemben dogodek v zgodovini Vojvodine, ki je bila konec 17. stoletja važna obojema pokrajini proti Turkom in so se Bunjevci kot granicari izkazovali s velikim junatvom. Proslave 250 letnice naselitve se bodo vršile v Subotici ob sodelovanju najrazličnejših narodnih in prosvetnih društev.

* Lepo darilo družbi sv. Cirila in Metoda. Dne 15. decembra l. l. v Brežicah umli upok. šolski upravitelj in posestnik ter bivši mestni župan g. Ignac Supan je bil med najboljšimi izumirajočih garde narodnih idealistov. Kot večletni predsednik CM podružnice v Brežicah je znal ceniti važnost in potrebe naše narodnoobrambene Družbe sv. Cirila in Metoda ter ji določil v oporoki znatno vsoto 10.000 Din. Slava njegovemu spominu!

* Znižane vozne cene za smučarske tekme Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, ki bodo letos na Pohorju, je odobrila g. minister za promet z odlokom M. S. br. 23190/1934 od 17. I. 1936 in sicer za 50% vsem udeležencem smučarskih tekem iz Jugoslavije, Češkoslovaške, Poljske, Bolgarije. Udeleženci naj si kupijo od vstopne postaje do Maribora cel vojni listek, ki velja za povratek kot brezplačna vozovnica. Znižana vozna cena velja za udeležbo od 27. januarja do 2. februarja, za povratek pa od 31. januarja do 7. februarja.

* Smrt uglednega gledališkega umetnika. V Zagrebu je umrl gledališki igralec Gjuro Prejac, star 65 let. Bil je izredno marljiv član drame, sodeloval pa je tudi v operi in opereti in vse mesto ga je poznalo pod imenom Jurica. Doma je bil iz Varaždina, kjer je dovršil nekaj razredov gimnazije, potem pa se je izučil v Zagrebu za tipografa. Na diletskih odrih je nastopal že kot tipografski vajenec in pri raznih prireditvah je s svojimi nastopi vzbujal pozornost ter našel naposled zaščitnike in učitelje, ki so ga usposobili za igralski poklic. Izobraževal se je v svojem gostoval je na mnogih odrih v domovini in tujini, svojo umetniško karijero v Zagrebu pa je začel leta 1900. Uspešno se je udeleževal tudi kot skladatelj in libretist.

* Milijonsko posojilo splitski občini. Splitski občinski odbor je sklenil na svoji seji, da bo najel pri pošti hranilnici ali pa pri kakem drugem denarnem zavodu 9 milijonsko posojilo. To vsoto bodo uporabili za gradbo poslopj uradov poštne direkcije in glavne pošte v Splitu. Država naj bi vsako leto vzele v svoj proračun vsoto v višini letne anuitete ter jo dostavljala pred izplačilnim rokom splitski občini.

* Slabe zdravstvene razmere v Bosni. V raznih krajih Bosne se je v dobi nekaj mesecev pojavljalo več epidemij, ki so zahvalele mnoge žrtve. Umrjlost pa ni velika samo zaradi epidemij, temveč še v večji meri zaradi silno slabih zdravstvenih razmer v bosanskih vaseh. Zdravstvene razmere so take, da zahtevajo široko akcijo, pri kateri bi morale poleg državne zdravstvene oblasti sodelovati tudi občine in privatna iniciativa.

* Nezgoda v vrtniškem rudniku. V novem rovu premogovnika v Vrtniku blizu Rume je iz sten udarila voda. Sprva so jo črpalke še nekako zmagovale, pozneje pa so udarjali curki, ki so dali v minuti več kubičnih metrov vode. Takoj so seveda mobilizirali vse delavce, a ko se je izkazalo, da vse črpalke ne zmagajo toliko množine vode, so morali rov zapustiti. Izposoditi so si morali še nekaj črpalke iz rudnika Kreke in Zenice. Podobna nesreča se je v istem rudniku pripetila tudi leta 1931, ko so bili popolnoma poplavljeni trije rovi. Eden od teh rogov je bil tudi zdaj poplavljen.

* Žena v sedanjih družbi. Sekcija Jugoslovenske ženske zveze v Ljubljani nam je poslala: V »Pohodu« dne 10. t. m. je bil objavljen anonimni članek, ki naj bi bil kritika knjige »Žena v sedanjih družbi«, a je po vsebini in obliki le napad na osebo avtorice. Kljub temu pa smatramo, da so v interesu stvari potrebne nekatere ugotovitve: 1. Knjiga obravnava žensko vprašanje na najrealnejši podlagi v zvezi z gospodarskim razvojem po vsem svetu, torej tudi v sedanjih Rusiji; brez te zveze je ženam nemogoče spoznati njihov dejanski položaj. 2. Knjiga pravilno poudarja vse posledice, ki so se pojavile za ženske povsod tam, kjer je fašizem zmagal v celoti, saj je ženo potisnil nazaj na stopnjo srednjega veka. Kakor fašizem zatira vsako demokratično gibanje, tako zatira in ovira tudi žensko gibanje. Zato vsaka zavodna žena odklanja fašizem v kakršni koli izdaji. Ta odgovor smatramo za potreben v stvarnem oziru. Glede formalne strani kritike pa izražamo samo svoje začudenje, da se dobi za članek s tako nizkim moralnim in intelektualnim nivojem prostor v enem izmed naših časopisov.

Jutri premiera veličastnega

velefila

Po umotvoru KNUT HAMSUNA

ELITNI KINO MATICA

* Oplenjeni stanovanje mlade učiteljice. V stari kaplaniji v Razboru pod Lisco stanuje učiteljska pripravnica gđ. Anica Kalanova. Ko je bila v ponedeljek dopoldne v šoli, je neki potepuh z žepnim nožem odprl hišna vrata in nato v sobi vse premetel. Izpod zgornjega je ukradel učiteljsko kuverto, v kateri je bila mesečna plača nad 800 Din. Nadalje se je pošteno založil z božičnimi dobrotami, ki jih je bila gđ. Anica prinesla od doma, slednjic je našel še zaposteno uro in zlat prstan. Že ob pol 12. je prišla učiteljska domov in je našla vse narobe. Orožniki zdaj vsestransko poizvedujejo za zločinca.

* Preiskava zagoneznega umora na Braču. Zaradi umora postreškega občinskega tajnika Vlahovića so zaprli tudi nekega občinskega redarja zaradi tega, ker je nočil okrog poslopja sodišča na Supetru in ključal aretiranemu županu Arneriću. Šjor Tončič, ne bojte se, vse je v redu. Ta njegov klic so smatrali za dokaz, da je bil tudi redar član morilske zarote. Postreški občani so prepričani, da je hotel župan Arnerić pobegniti v Italijo, ko je istega jutra, ko so odkrili umor, odpotoval v Split. Osumljeni so po svojih zagotovilih uvedli akcijo, da bi bili izpuščeni iz preiskovalnega zapora, sodišče pa je vse take prde oge odbilo.

* Nova razprava o strašnem zločinu. Pred bjelovarskim sodiščem bo 28. t. m. nova razprava zaradi strašne zadržljive valske afere v Pavljanih, kjer je bilo zastrupljenih 17 oseb in jih je 7 umrlo. Za strupiljalka Milka Pavlovičeva, ki je bila pri prvi razpravi obsojena na smrt, b. na drugi razpravi nastopala kot priča proti svojememu bivšemu ljubimcu 23-letnemu Antonu Jadranščiku, katerega je obtožila da jo je nagovoril, naj zastrupi svojega moža in ji preskrbel tudi trup. Vse te

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
Samo še danes ob 4, 7^{1/4} in 9^{3/4} zvečer film
KATEREGA OBCUDUJE LJUBLJANA
GUSTAV FRÖHLICH in RENATA MÜLLER
KOT
L J U B L J A N A
Godba: Schmalstich. Film godbe, petja, veselja in velike ljubezni

strašne obtožbe je Milka dala na zapisnik po svoji obsodbi in navedla je natančno z datumi, kdaj se je s svojim mladim ljubimcem sestajala in kdaj jo je nagovarjal k zločinu. Obtoženi mladenič zavrača vse obtožbe s trditvijo, da se skuša obsojenka z lažmi rešiti smrti na vešalih.

* Zaključek velike razprave zaradi političnih in strankarskih razprtij. Pred sodiščem v Trzinu se je nekaj dni vršila nenavadna razprava, na kateri je bilo toliko obtožencev, da so komaj našli prostora v razpravnih dvorani. Pravoslavni duhovnik kaznilnice v Zenici in bivši narodni poslanec Veljko Grgurevič je tožil 198 oseb zaradi razaltnosti in zaradi gmotne škode, ki so mu jo baje napravili z raznimi svojimi akcijami proti njemu kot političnemu in javnemu delavcu. V obširni obtožnici je bilo navedeno mnogo smešnih osebnih zadev utrankarskih agitatorjev in tekmovalcev za razne službe in častna mesta. Vsi obtoženci so bili oproščeni, zaveza pa s tem ni končana, ker bodo napravili Grgureviču lepo število tožb.

* Obledela obteke harva v različnih barvah in plisirani tovarna JOS REICH.
Kdor Slatino Petanjko pije, srce mu v prsih zdravo bije!

ZNIŽANE CENE!

ženi v vsaki življenjski dobi, posebno pa za časa dojenja. Ovomaltine je koncentriran izdelek, ki ima zelo prijeten okus, a se lahko prebavlja.

OVOMALTINE
Zavoček: mali Din 12.—; srednji Din 27.—; veliki Din 48.—

Iz Ljubljane

u— Slovensko zdravniško društvo in kirurško društvo, sekcija v Ljubljani, priredi v petek 24. t. m. ob 20. v veliki dvorani OUZ na Miklošičevi cesti komemoracijo za pokojnim prof. dr. Edom Šlajmerjem. Komemoracijski govor bo imel dr. Ivan Pintar. Vabljeni so vsi gg. zdravniki, spoštovalci zaslužnega pokojnika.

u— Slovensko zdravniško društvo priredi jutri v četrtek 23. t. m. ob pol 7. uri zvečer predavanje v kinu Matica na Kongresnem trgu. Predaval bo g. dr. Leo Travner o modernem pridobivanju zdravil in predvaja film: O hranjenju sončne energije. Vabljeni so vsi gg. zdravniki, lekarnarji, medicinci, farmacevti in sestre pomočnice. Vstopa ni, gosti dobrodošli.

u— Predavanje v društvu »Pravnik«. V četrtek 23. t. m. priredi društvo »Pravnik« ob 18. v justični palači, dvorana 79., predavanje. Predaval bo odvetnik dr. Mate Pretner o kartelih, Vabljeni člani in prijatelji društva, zlasti gospodarstveniki.

u— Drž. klasična gimnazija v Ljubljani proslavi 2000 letnico rojstva rimskega pesnika Horacija v petek 24. t. m. v dvorani Filharmoničnega društva v Ljubljani, Kongresni trg. Pričetek ob 18. uri. Na sporedu so deklaracije, recitacije, pevске ločke in predavanja o Horaciju. Vstopnine ni. Vsi, ki se zanimajo za tega rimskega pesnika, ki po svojih dilih še živi, se vabijo k proslavi.

u— Angleško društvo obvešča svoje člane, da zaradi smrti angl. kralja Jurija V. odpade današnji društveni večer s čajanko. — Odbor.

u— JNAD Jadran. Drevo ob 20. bo v posvetovalni seji plenarnega odbora. Strogo je zahtevana točnost odbornikov in načelnikov sekcij.

u— Čajanka slušatelj avturijskega tečaja TOI bo v jutri 13. t. m. v dvorani Trgovskega doma ob 20. d. 2. jutraj. Bogalo založen buffet. Ronny. Vsi vladno vabljeni!

u— Javno predavanje za ribiče. Strokovni ribarski referent pri banovini g. inž. Jelatinč bo predaval v četrtek 23. t. m. ob 20. v zgornjih prostorih Šlamičeve restavracije v Ljubljani o aktualnem vprašanju, kako je vlagati postvije ikre v tekoče vode s pomočjo patentnih samovalnikov domačega izdelka. Ribiči in prijatelji ribarstva iskreno vabljeni!

u— V društvu »Soča« v Ljubljani bo imel v soboto 25. t. m. v salonu »Pri Levu« ob pol 9. uri zvečer publicist g. dr. Branko Verčon, zelo aktualno in interesantno predavanje, ki se glasi: »Med Rimom, Addis Abebo in Zenevo«. (Italijansko-abezinski spor v zvezi svetovnega dogajanja naših dni). Predavatelj bo nanzil v tem svojem predavanju ga spora in nas skozi temna ozadja abezinske afere peljal k jedru spora v okviru splošnih sodobnih dogajanj v svetu. Člane in prijatelje vabimo k temu večeru s prošnjo, da se ga polnoštevno udeležijo. Vstop vsem rosti!

u— Za planinski ples 1. februarja ob 20. i Taboru so na razpolago lože, katere je četa pravčasno naročila v pisarni SPD v Ljubljani.

u— Razstava slik akad. slikarja Slavka Gomerlina ostane odprta v Jakičevem paviljonu do nedelje ves dan od 9. do 19. ure. Vstopnina 5 Din. Dijaki 2 Din.

u— Gospodinja šola za gostilničarske gospodinjice v Ljubljani je bila otvorjena 15. t. m. Ker je v šoli še nekaj mest prostih, se izjemno sprejemajo gojenke do 1. februarja. One potrebne prosilke, ki žele vstopiti za znižano oskrbnino, naj vložijo prošnje na naslov vodstva: Privoz — Gostilničarski dom. Tam dobe tudi pojasnila.

u— Z Leica kamero po fotografskem svetu je naslov knjigi, ki jo je v veliki nakladi izdal Foto Tourist — Lojze Smuc, Aleksandrova 8. Kaj vse je videla Leica po nemških deželah na potu v svoje rodno mesto Wetzlar in po naših krajih boste videli na predavanju v četrtek zvečer ob 8. v dvorani Delavske zbornice. Tudi knjigo prejmete zastonj! Naslov predavanja je: »Z fotoreporterjeve mape«. Predava Rajko Kos. Brezplačne vstopnice se dobe pri Smucu na Aleksandrovi cesti 8. in v četrtek zvečer v dvorani.

u— Davčno napoved vam sestavi strokovnjak vsak dan od 17. do 18. v prostorih obrtniškega društva, Beethovnova ul. 10. prtl.

u— Pod okriljem društva »Tabore« bo predaval g. Grahov Ivo, književnik in kritik o temi: Emigrantstvo in vojna jutri 23. t. m. ob pol 9 zvečer na Razliki (Vegova ul.). Vstop prost.

u— Prostovoljni davek na sobe in poslovne prostore je že veliko število hišnih gospodarjev in upraviteljev oddalo na mestnem socialnopolitičnem uradu. Velika večina je prostovoljni davek plačala že kar za vse tri mesece. Ostale hišne posestnike in upravitelje, ki prostovoljnega davka doslej še niso plačali, vladno prosimo, naj vsaj prve dni februarja, denar oddajo v sobi 42. v Mestnem domu II. nadstropje. Socialnopolitični urad pros tudi delodajalce, da čimprej vplačajo po 3 Din na mesec za vsakega uslužbenca, in sicer, če le mogoče, za vse tri mesece skupaj. Ako vsak stori svojo socialno dolžnost, bo mestni občini omogočeno, da podpre najpotrebnejše do konca zime.

u— Tatvinska sezona za zimske suknje. Kakor kažejo številne prijave, ki jih prejema kriminalni oddelke policije, se je v Ljubljani pojavil neznan specialist za zimske suknje, ki jih na debelo krađe po lokalih. Zagnjic se je primerilo, da so na en večer izgubili iz različnih lokalov kar štirje zimske plašči hkratu. Kakor kažejo izkušnje s prejšnjimi podobnimi tatvinami, je na delu dobro organizirana banda, ki takoj po tatvini odpravlja blago daleč na jug, kjer ga razni bosanski razprodajci spravijo v denar. Prav zaradi tega je policiji tako težko ugotoviti krivice, a še težje, doseči nakradeno blago.

u— Plesno-sportni klub ima svoje redne plesne večere s poukom turnirskega plesa vsako sredo ob pol 21. v Jenkovi šoli — Kazina. Interesenti vladno vabljeni. Plesni turnir bo 14. marca.

Zlatorog OVOTERPENTINOVO MILO

Iz Celja

u— Clanski sestanek JNS za Celje in okolico bo danes ob 20. v Celjskem domu. Članstvo je vabljeno, da se udeleži sestanka v čim večjem številu.

u— Druga naklada knjig Vodnikovove družbe je prispela in se dobi pri poverjenstvu v upravi »Nove Dobe« v Zvezni tiskarni. Za poštnino je treba plačati 2 Din. Člani, ki se niste dvignili knjig, storite to čimprej! Knjige dobijo tudi člani, ki se na novo prijavijo.

u— Na sreskem načelstvu se sprejemajo stranke vsak torek in vsako soboto od 8. do 12. in ne vsak petek in soboto, kakor je bilo pred dnevi javljeno.

u— Prostovoljna gasilca in reševalna četa je imela v nedeljo 65. občni zbor. Po počastitvi rojstnega dne kraljeviča Tomislava je poveljni Fran Košir pozdravil predstavnike in med drugim poročal da si je četa lani nabavila še en reševalni avto. Tajnik Makso Košir je navedel, da ima četa 6 častnih članov, 48 izvršujočih in 10 rezervnih. Lani je bila pozvana k 14 požarom, 22 krat je imela stražo v gledališču, 3 samaritansko službo pri smučarskih prireditvah. Vaj in predavanje je bilo 48, tretji samaritanski tečaj je pridobil 9 novih samaritanov. Reševalni oddelke je prevozil 459 oseb ter napravil 5067 km vožnje. V ambulanci je prejele 99 oseb prvo pomoč. Dolgoletni predsednik Ivan Jelenc je bil izvoljen za častnega predsednika. trgovce Dobovčnik za predsednika, nadalje so bili na novo izvoljeni za namestnika poveljnika Emil Berna, za oddelna vodji Ivan Putan in Adolf Košir, za strojnika Avgust Maček, za njegovega namestnika Ljubomir Momitovič in Alojz Kranjc. Četa bo letos 7. junija svečano proslavila 65letnico.

u— Prevešana sleparka se je ujela. Pred 10 dnevi je prispela v Celje 26 letna zasebna uradnica Desanka M. iz Ljubljane in se nastanil pri neki gospe kot N. Karolnčeva, tajnica grofa Vojnoviča. Desanka je v zadnjih treh letih predsedala že 26 mesecev zaradi goljufije pa kljub temu ne mara pustiti nelegalnega posla. Nekemu trgovcu s kurivom se je predstavila kot žena bančnega ravnatelja ter naročila drva in premost. Prosila je trgovca, da ji posodi 12 Din, ker jih nujno potrebuje, a nima denarja pri sebi. Ker trgovec ni imel drobiža, ji je izročil stotik. Ko je popoldne poslal k ženi bančnega ravnatelja po denar, je spoznala, da je pač nasel sleparka. Lesanka je šla pred dnevi tudi k nekemu celjskemu zdravniku in izmaknila v čakalnici neki gospi 23 Din. Gospa je takoj opazila tatvino, pohitela za Desanko in jo dohela na stopnjicah. Desanka je vrnila 23 Din in izginila. Potem je šla k nekemu zobozdravniku. Dala si je plomba brati dva zoba, pogodila se je še za več zlatih kron, in seveda izginila brez plačila. V Gaberju je obiskala vdovo nekega odvetnika. Ker je ni našla doma, si je pri oskrbnici izposodila 20 Din. Desanka, ki je elegantno oblečena, so v nedeljo ob 13. izsledili in po zaslišanju izročili sreskemu sodišču.

u— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 opereta »Dubarry« in zvočni tednik.

Z. K. D.

V petek in soboto ob 14.30

SMEH IN VESELJE

LUCY ENGLISH

kot

Hladna devica

ELITNI KINO MATICA

Iz Maribora

u— Češki pisatelj A. C. Nor v Mariboru. Z večerajšnjim popoldanskim brzovlakom je prispel iz Ljubljane v Maribor odlični češki pisatelj in kritik A. C. Nor. Na kolodvoru ga je pozdravil za Jugoslovensko-češkoslovaško ligo njen predsednik g. dr. V. Kukovec. Za Češki slub mu je izrekel dobrodošlico klubov predsednik g. F. Bureš, za klub književnikov pa novinar g. Radivoj Rehar. A. C. Nor se je nastanil pri »Orlu« in si je do večera ogledal nekatere mestne zanimivosti, zvečer pa je predaval pri »Orlu« o najnovejši češki književnosti, kakor je sledil prijeten prijateljski večer prijateljev češkega jezika in kulture, pri katerem je sodeloval kvintet mestne godbe in je odpel nekaj primernih pesmi baritonski solist g. Faganelli.

u— Zbor jadranskih stražarjev. V ponedeljek zvečer je bil pri »Orlu« redni občni zbor tukajšnje krajevne organizacije »Jadranske straže«, ki ga je tvoril in vodil predsednik dr. g. Rapotec. Tajnik g. Sorli je v svojem poročilu omenjal delo za ureditev društvenega doma v Bakru, društveno knjižnico, ciklus predavanj o Jadranu ter živahno delovanje mornarske in danske sekcije, ki ji nečeluje ga. Maistrova. O blaginjskem stanju je poročal g. Silvino Rode. Pri volitvah se je izvolil naslednji odbor: bolnišniški ravnatelj dr. Fric Vrečko, predsednik. Odborniki:

Zakaj je perilo na desni bolj belo?

Ker je perica za perilo na desni rabila boljše milo. Terpentinsvo milo Zlatorog daje obilno gosto in belo peno, ki raztopi in izleče iz tkanine vsako umazanijo. Z malo ročnega dela postane perilo kot da je novo, snežno belo in duhteče.

podpolkovnik Djondjašić, kapetan Golob, Edo Ivančič, prof. Rirk, prof. Sevnik, prof. Sila, Firbas, rus. S. Mord, O. Sorli, Drag. Jug Andra Jug, Jereb in Spanger.

u— V nabito polni dvorani Ljudske univerze je predaval v ponedeljek zvečer Frobeniusov sodelavec docent dr. Rothert iz Frankfurtu o znanstveni ekspediji v Transjordaniji ter afriških puščavah in oazah, kjer so se našli zanimivi dokumenti iz prazgodovinske dobe. Njegova izjava je pojasnjevala zanimive skiptične slike. Predavatelj je bil deležen toplega priznanja.

u— Predavanje. Drevo ob 20. bo v dvorani Ljudske univerze predaval g. dr. Breclj o prvi pomoči pri planinskih nesrečah, pri reševanju v stenah, reševanju v zimi izpod plazov itd.

u— Zenske tudi mnogo potujejo. Preko severne meje je pripotovalo in odpotovalo v preteklem letu 225.242 potnikov. Med temi je bilo 97.283 žensk ter 127.959 moških potnikov. Prvo mesto zavzemajo Avstrijci, katerih je bilo 81.566, drugo pa Čehoslovaki z 71.450 potniki.

Jutri premiera veličastnega

velefila

Po umotvoru KNUT HAMSUNA

ELITNI KINO MATICA

a— V marenberški župnici so vložili še neizrečeni storilci, in sicer so si pomagali s sekro in prišli skozi vrata na hodnik. Ropot je prebudil kuharico, ki je začela vpiti, nakar so prestrašeni vložniki izginili v noč. Orožniki vsrsko poizvedbe.

a— Kaj je s mrlcem? Poročilo smo o nenadni smrti posestnika Vrtiča v Rib-

niškem jarku. Mrtvec leži že 8 dni v vohredski mrtvašnici in čaka obdukcije.

Iz Ptuja

j— Kino bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. film »Živim in ljubim«. Predigra Merkurjev tednik.

Dve tragični smrti pred sodiščem

Žilo ji je prerezal — Strahovit uboj s kolom

Maribor, 21. januarja.

Pred mariborskim okrožnim sodiščem so danes dopoldne pretresali dva tragična dogodka, ki sta se oba končala s človeško žrtvijo. Veliki kazenski senat je razširil žalostni sklep, ki se je pripetil dne 1. decembra 1935 v Crensovici, ko je 22letni posestniški sin Ferdinand Vogrine naperil samokres proti Mariji Geratičevi in trikrat sprožil proti njej, nato pa ji še z nožem presekali žilo odvodnico na levi roki, da je izkrvela in kmalu zatem izdihnila.

V obtožnici se navaja, da ima obtožnica Vogrine, ki se je moral danes zagovarjati pred velikim senatom, s hčerko pokojne Geratičeve nezakonskega otroka. Pokojna Geratičeva pa ni bila naklonjena Vogrincu, zaradi česar so bile razprtije na dnevnem redu. Do viška se je stopnjevalo to strupeno ozračje, ko je hčerka pokojne Geratičeve Marija Klobasa šla s svojo prijateljico k Vogrincu na obisk, otroka pa pustila doma. Ko se je Marija Klobasa vrnila proti večeru domov, ji je pokojna Geratičeva med drugim očitala, zakaj pušča otroka samega doma. Sledil je prepir, v katerem je pokojna Geratičeva zgrabila za sekuro in zamahnila z njo proti Klobasovi, ki je pa prišla klicati na pomoč. Vogrine, ki jo je bil spremljal do vrat, je bil v bližini sosedne hiše, ko je zaslišal klice. Vrnil se je, ko je ravno Klobasova hotela oditi z otrokom, česar pa Geratičeva ni pustila. Vogrine je razburjen zaklical: »Če ne daste otroka ven, grem v hišo in vse pobijem.« Pokojna Geratičeva je šla takoj, ko je slišala grožnje, v klet in zapahnila vezna vrata. Vogrine se je z vso silo zagnal v vrata in jih vrgel s tečajev. Na ropot in kričanje je šel stari Klobasa pred hišo, toda komaj je stopil ven, ga je udaril Vogrine po desnici. V naslednjem hipu se je pojavila tudi pokojna Geratičeva oborožena s kolom. Napadla je Vogrine, ki je stopil nekaj korakov nazaj ter oddal štiri strele nanjo. Zadel je samo eden, in sicer v

levico. Geratičeva je zbežala, Vogrine pa jo je dohitel, jo z nožem trikrat sunil in ji prerezal odvodnico, da se je zgrudila v mlaki krvi. Po zločinu je Vogrine zbežal, toda orožniki so ga kmalu izsledili in zaprli.

Pri razpravi je dejanje odkrito priznal, zagovarjal se je pa s silobranom in pijanostjo. Senat je njegov zagovor deloma upošteval in ga obsodil zaradi uboja le na 4 leta robitve in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let. Senatu je predsedoval s. o. s. Zemljič, obtožbo je zastopal državni tožilec Hojnik, zagovornik pa je bil ex offio dr. Müller.

*

Mali kazenski senat pa je imel pred seboj obtožbenca Feliksa Korena, 26letnega posestniškega sina, iz žrnove pri Koblašaku, ki ga je državni pravdnik obtožil, da je 27. novembra 1935 s kolom pobil do smrti posestnikovega sina Andreja Zamudo ter prizadejal s kolom poškodbo Karlu Pelcu ter Jošku Zamudi. V ozadju je staro sovražstvo, ki je priklopelo na dan 26. novembra, ko je Feliks Koren srečal navedeno trojico in je prišlo do medsebojnega obračunavanja. Dan pozneje, in sicer 27. novembra sta brata Korena spet trčila na Andreja in Joška Zamudo in Karla Pelca. Ob tej priliki je brez pravega povičja Alojz Koren udaril s kolom Josipa Zamudo. Na pomoč sta Zamudi priskočila njegov brat Andrej in Karel Pelc in nastala je krvava bitka. Andrej Zamuda je bežal, za njim pa je hitel Feliks Koren in ga s kolom udaril v senčno odvodnico, da je nesrečnik zaradi tega izkrvavel in umrl.

Danes se je Feliks Koren zagovarjal s silobranom, češ da ga je pokojnik napadel. Ali priče so izpovedale povsem nasprotno. Senat je obsodil Korena na 4 leta in 3 mesece robitve in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let.

Predavanje pisatelja

A. C. Nora

Ljubljana, 21. januarja.

Snoči je priredila Jugoslov.-českoslovaška liga v verandni dvorani Uniona v vsakem pogledu uspešno predavanje českega pisatelja A. C. Nora iz Prage. Za naše razmere izredno lepi obisk tega českega predavanja je pričeval, da zanimanje za česko kulturo, pri nas stalno narašča, obenem pa je bil akt hvalvredne pozornosti nasproti odličnemu gostu iz Prage. Predavanju je namreč prisostvovalo okrog 250 poslušalcev. Med drugimi uglednimi gosti so bili g. konzul inž. Minovsky, predsednik Jugoslov.-bolgarske lige R. Pustoslavšek, zastopnik Društva prijateljev poljskega naroda T. Debeljak i. t. d. Posebno častno sta bila zastopana odbora in članstvo Jugoslov.-českoslovaške lige in Česke občine z damami.

Predavanje je otvoril predsednik JČ lige g. dr. Egon Starý s toplim pozdravnim govorom, v katerem je poudarjal potrebo neposrednih stikov med česki in našimi kulturnimi delavci, opozarjajoč na vzpodbudne vzgled izpraševanja dobe in v pozneje. Predavatelj A. C. Nora je občinstvo pozdravilo z dolgotrajnim aplavzom.

V enournih izvajanjih, ki so se odlikovale tudi s formalne, govorniške strani (predavatelj je obravnaval dokaj težko snov brez vsakršnih zapiskov) je pisatelj g. Nor razgrnil poslušalcem zgoščeno, vendar pregledno izdelano sliko razvoja česke povojne poezije in proze. Podal je, kakor se je sam izrazil, floris mlade českoslovaške književne generacije po njenih poglavitnih strujah in vodilnih predstaviteljih.

Povojna generacija je stopila v česko literaturo s kakšnimi tridesetimi imeni in nje delo se je po začetnem vrenju in kipenju izčistilo v vrednote, ki so se trojno včlenile v česko literaturo kot donesek nove generacije. Zanimivo je, da je izpovedna prevladovala poezija, nato pa proza, in vsako teh polut istega književnega sveta je predavatelj posebej orisal. V poeziji je zlasti poudarjal njeno povojno socialno razkvašenost, ki je dozorela iz lirike v balado, čije veliki mojster je postal najpomembnejši pesnik mlade generacije Jiří Wolker. Po kratki, a prepričljivi razčlenitvi Wolkerjevega dela se je predavatelj pomudil pri veliki pesniški osebnosti Josefa Hora, se zaustavil pri Jaroslavu Seifertu in pri igračkarski poeziji zgodnjih poetstov in šel preko Biebla in vsega poetističnega razmaha k Wolkerjevemu antipodu, največjemu predstavitelju poetizma Vitezslavu Nezvalu.

V drugem delu predavanja je g. Nor orisal razvoj povojne proze in njen značilni boj za nove forme od tako zvane funkcionalno-transplantivne metode do najnovejših pojavov, kakor je eden najpomembnejših sodobnih českich prozaistov Jan Čep. V tem okviru je predavatelj posebej orisal arhitekta besede patetično-ornamentalnega stilista Vladislava Vančuro, se zaustavil pri Benjaminu Klícku in Karlu Novem, predstavil Egona Hostovskega z njegovimi psihanalitičnimi romanji in označil prozo Jana Weisse, Leva Blatnega in Jaroslava Vlčka. Posebej se je pomudil pri tako zvanih ruralistihi, ki imajo v Josefu Knapu vodilnega pripovednika, v Janu Čepu pa značilnega lirika; izmed ostalih je posebej omenil zanimivo prozo Františka Křelina in orisal pomen Jana Čepa.

Ob koncu je predavatelj ugotovil, da sta mlada česka in slovaška generacija v stalnem medsebojnem stiku in v medsebojnih oplajajočih vplivih in omenil, da mlada generacija ni dala res močnega dramatika. Predavanje je izvenlo v poziv na čitanje česke literature.

Napeta pozornost med predavanjem in dolgotrajno ploskanje po predavanju sta najočitnejše pokazala velik moralni uspeh prikupnega predavatelja. G. Nor si je na mah ustvaril v ljubljani občinstvo in storil lepo uslugo českoslovaški imenu in slovi. Predsednik g. dr. Stare je lahko v zaključnih besedah govoril iz srca vseh poslušalcev, ko je izrazil željo, da g. Nor še pride predavati v slovensko kulturno središče. Po predavanju je ostal pisatelj Nor dalje časa v ožjem krogu liginih sodelavcev.

Zaklad starin je nabral

Ljubljana, 21. januarja

Nas popularni zbiralce stare grafike g. Pavle Winter je dosegel 60 let. Ponovno smo že omenili v našem listu velike zasluge, ki si jih je pridobil g. Winter za staro grafiko. Njegove zbirke kilografij, bakrorezov, bidermajerskih spominkov, starih risb, zlasti pa nabožnih podob in romarskih spominkov so splošno znane. O obsegu zbirane gradiva priča dejstvo, da šteje grafika okoli osmdeset map. Vrh tega so pa stene njegovih sob dobesedno pokrite s prvotnimi proizvodi starega tiska. Tudi njegova zbirka antičnih novcev je izredno lepa in dragocena.

Ne oziroma se na velike gmojne žrtve si je pridobil g. Winter v teku let zbirko, ki je glede obsega in kvalitete zanesljivo ena izmed prvih privatnih zbirk te vrste v naši državi. Njegova zbirka je tako lepo urejena, da zasluži v tem pogledu lahko vsaki javni zbirki za vzor.

Izredno skromen je in ne sili v ospredje, če ni zaprosen za strokovno sodelovanje pri specialnih razstavah. Čujemo, da namerava g. Winter testirati svoje zbirke domačim znanstvenim institucijam, in je le želeli, da bi se ta velkopotezna gesta pravega domoljuba tako upeševala, da bi ostale zbirke v celoti neokrnjene — tudi poznajšnje generaciji v dokaz, kaj zmorejo nesebičnost, marljivost in ljubezen do rodne grude. Stevilni častilci in prijatelji kičljive ljubljane: Še mnogo zdravih let pri enaki vztrajnosti in delavnosti!

Vode naraščajo

Ljubljana, 21. januarja

Večdnevno neprestano deževje je dalo tolike množine vode, da sta Sava in Ljubljanica narasli več kot meter visoko nad normalnim stanjem. Zlasti prinašajo potoki in hudourniki izpod polhograjskega in krmškega pobočja ogromne količine vodovja, ki je zvrhano naplnilo široko strugo Ljubljane, kakor tudi oba pritoka, Mali voden in Gradaščico. Čim dalje več vode prihaja, tako da je Ljubljana ponekod že prestopila svoja bregova ter se razlila po bližnjih in oddaljenih travnikih ter njivah. Novo zatvornico na Špici so morali do konca odpreti, ravnotako krote pri jezu ob Zakokarjevi tovarni Gradaščice s tem, da ji dajo takoj prost odtok, čim se v njenem koritu nagnete polno vode.

Z vrhniškega vlaka je bilo včeraj videti Barje kakor veliko jezero, danes pa je že izginilo. To je pripisovali dejstvu, da je sedaj večina jarkov in odvajalnih kanalov skrbno obtrebljena in očiščena, tako da se more voda čim najhitreje odtekat. — Ljubljana je pri Zalogu, kjer se izliva v Savo, deloma tu in tam prestopila bregove.

Ker prihodnji petek nastopi maj, smemo upravičeno upati skorajšnje izpremembe vremena. Tudi smemo verjeti prof. Herschlu, ki obeta za naslednje dni mlo, vedro in izpremenljivo vreme, občuten mrz pa po njegovi prognozi nastopi šele okrog srede februarja, na kar bo zopet popusti.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Gospodarstvo

Načrt trgovskega zakonika naj se umakne

Trgovinsko industrijske zbornice so imele zadnje dni v Beogradu poslednje konferenco o vprašanju načrta novega trgovskega zakonika. Na tej konferenci so do kraja proučili določbe zakonskega predloga in so na podlagi izraženih želj in pomislekov sestavili obsežno resolucijo. Iz resolucije, ki jo v naslednjem izveščku navajamo je razvidno, da so zbornice na iniciativno gospodarskih krogov zavzele stališče, da ne bi bilo potrebno, da kraljevska vlada s tem zakonom tako hiti in bi bilo treba omogočiti širokemu krogu interesentov, da načrt tega zakona, ki globoko posega v gospodarsko življenje, podrobno proučijo. Resolucija pravi med drugim naslednje:

Trgovinsko industrijske zbornice iz vse države so na konferencah v decembru in januarju proučile predlog I. in II. dela novega trgovskega zakonika, ki je bil 13. novembra preteklega leta predložen Narodni skupščini. Čeprav zbornice niso bile uradno pozvane, da dajo svoje mišljenje o redakciji tega zakonskega načrta, vendar smatrajo za svojo eminentno zakonsko dolžnost, da sodelujejo pri tem, za naše gospodarstvo tako važnem zakonu. Na osnovi razprav so sestavile svoje pripombe, ki se jih sproti predlagale skupščinskemu odboru za proučitev tega zakonskega predloga.

Po podrobni proučitvi ugotavljajo zbornice, da zakonski načrt v predloženih redakcijah ne ustreza važnim teoretičnim postulatam in tudi ne gospodarskim razmeram naše države. Na osnovi te ugotovitve smatrajo, da bi bilo treba ta zakonski načrt umakniti in ga vrniti kraljevski vladi, da bi se iz osnove predelal in da bi v njem prišlo do izraza želje predstavnikov našega gospodarstva. Glavni razlogi za to zahtevo so naslednji:

1) S tem zakonskim predlogom se ureja, jo in unificirajo za vso državo samo formalni predpisi trgovskega prava, dočim bodo obilicajsko pravni predpisi regionalnih trgovinskih zakonov ostali v veljavi do novega enotnega državljskega zakonika, na kar bomo najbrž morali čakati še nekaj let. To bo brez dvoma povzročilo težkoče in zmedo, tako sodiščem, kakor tudi gospodarskim interesentom. Ze iz tega razloga smatrajo zbornice, da je taka delna unifikacija trgovskega prava v naši državi preuranjena in neumestna.

2) Ta zakonski predlog se obravnava brez uvodnega zakona. Sedaj torej sploh ni znano, kakšne bodo prehodne odredbe glede uveljavljanja posameznih odredb novega trgovskega zakona, a tem se ustvarja

jo nedvomno velike težkoče za vse že obstoječe trgovske tvrdke in trgovske družbe.

3) Predpisi novega zakonika prinašajo znatne ovire v gospodarsko poslovanje. Oni so sestavljeni, kakor je to v vladnem poročilu posebno naglašeno, po vzorcu zakonodaje velikih in naprednih držav. Ze zaradi tega novi predpisi nikakor ne ustrezajo našim gospodarskim razmeram in ne upoštevajo relativno nizkega nivoja naše gospodarske delavnosti in početnega razvoja našega gospodarstva.

4) Pretežni del določb novega zakona je nejasen in tako redigiran, da je vsebina mnogih norm nepristopna tudi za inteligentnejše interese. To dejstvo je smatrali kot osnovno pogreško predložene kodifikacije, ker se v zakonu ujavajo zelo ostre kazni in je zlasti pri takem zakonu treba upoštevati zahtevo, da naj bodo njegove odredbe docela jasne in precizno izražene.

5) V sistematskem pogledu je vsaka posamezna snov novega zakona rešena na zelo kompliciran način, čeprav pri mnogih vprašanjih take komplicacije niso potrebne.

6) Zakonski predlog favorizira javne delne zavode v daleko večji meri, nego bi se to dalo upravičiti s stvarnimi razlogi.

7) Vprašanje gospodarskega udejstvovanja inozemcev in inozemskih podjetij so urejene preveč liberalno in so s tem vse-kakor ogrožena naša nacionalna gospodarska podjetja, ki jim itak že pretežno večja nevarnost zaradi premoči inozemskih gospodarskih podjetij.

8) Zakonski načrt se izogiba pri mnogih važnih vprašanjih dajanju jasnih definicij, kar je smatrali za hud nedostatek.

9) Zakonski načrt ne vsebuje nikakih določb o kartelih, konzorcijih in sličnih ustanovah, ki dobivajo vedno večjo važnost v današnjem gospodarskem življenju.

10) Končno vsebuje ta zakonski načrt veliko število hudih jezikovnih in stilističnih pogrešk, ki lahko pri praktičnem uporabljanju zakona izkovejo največje težkoče. Na mnogih mestih so predpisi tujih zakonov slabo prevedeni.

Vsi navedeni razlogi upravičujejo načelno zahtevo zbornice, da se predlog prvega in drugega dela novega trgovskega zakonika umakne. Pri tej priliki opozarjajo zbornice vse merodajne faktorje na velik pomen gori iznešenih hudih principielnih nedostatkov, kakor tudi na potrebo, da se mora pri sestavi trgovskega zakonika, ki je zelo važen in delikaten za vso gospodarsko delavnost v naši državi, najti pravilna rešitev za vsa osnovna vprašanja kodifikacije trgovskega prava.

bavo 1 računskega stroja. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprajema do 31. t. m. ponudbe za odvoz smeti in pepela iz jam na dvoriščih direkcijskega posloja »Ljubljanski dvor« in stanovanjske hiše v Pražakovi ul. 17 in prevoz raznega materiala (smeti, blato, sneg, gramoz, kamenje, pohištvo itd.) pri II. sekciji za vzdrževanje proge Ljubljana-gl. proga. Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do dne 30. t. m. ponudbe za dobavo 1.000 kg gred in do 8. februarja glede dobave večje množine traku iz aluminijaste ligure. Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 6. februarja ponudbe za dobavo 100 kg lanenega firneža, 50 kg cinkovega belila in 100 kg alabaster-gipsa. Pri dravski delavnici v Ljubljani, Kokarid-ska 43 se vrši 1. februarja ofartna licitacija za nabavo raznega gradbenega lesa.

Borze

21. januarja.

Na ljubljanski borzi se je deviza Newyork danes popravila, dočim je bil Pariz nadalje slab. V privatnem kliringu notirajo avstrijski šilingi 9.32—943, angleški funti pa 256.20—257.80. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9.3750, v angleških funtih po 257, v grških bonih po 30 in v španskih pezetah 6.73. Nemski klirinski čeki so se v Zagrebu trgovali po 14.39, v Beogradu pa po 14.25.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je vojna škoda trgovala za kaso po 354 (v Beogradu po 351—352), za april pa po 353. Promet je bil samo še v delnicah PAB po 235.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2970.65—2985.24. Berlin 1756.—8—1769.95, Bruselj 738.47—743.58, Curih 1424.22—1431.29, London 215.77—217.83, Newyork 4335.01—4371. Pariz 28.23.—289.72, Praga 181.05—182.16. Curih. Beograd 7. Pariz 20.2450, London 15.19, Newyork 307, Bruselj 51.8750, Milan 24.2750, Madrid 41.95, Amsterdam 208.5250, Berlin 123.50, Dunaj 57, Stockholm 78.30, Oslo 76.30, København 67.80, Praga 12.72, Varšava 57.85, Atene 2.90, Bukarešta 2.50.

Efeti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 352—354, za jan.—april 352—354, 60.50—61, 6% dalm. agrarne 60.50—61, 7% Blair 71—71.50, 7% Drž. hip. banka 79.50—81, 8% Blair 80.50—81, delnice: PAB 234—235.

Beograd. Vojna škoda 351.50—352.50 (351—352), za februar—(351), 4% agrarne 45.50—46, 6% begluške 64—64.25, za ultimo 62.50—62.75 (62.50), 7% stabiliz. 77—78.50, 7% Blair 70.75—71.50, 7% Drž. hip. banka 79.25 den. (79.25 den. (79), 8% Blair 81.50 den., Narodna banka 6550 bl. (6450), PAB 233—233.50 (232.50—233).

Blagovna tržišča

ZITO

Chicago, 21. januarja. Začetni tečaj: pšenica za maj 100, za julij 88.625; koruza: za maj 60, za julij 60.25.

Ljubljanska borza (21. t. m.) Tendence za žito čvrsta. Nafta se (vse franko v. gon nakl. postaja): pšenica: baška in ba-

natska, 79 kg po 175 — 177.50; koruza: baška po 118 — 120, prekmurska, preko-mer-no suha po 122 — 125; oves: slavonski po 142.50 — 145; moka: baška »0g« po 270 — 280, »2c po 250 — 255, »5c po 230 — 235, otrobi: baški po 110 — 115.

+ Novosadska blagovna borza (16. t. m.) Tendence prijazna. Pšenica: baška in sremska 170—171; baška, »adj« Tisa 175 —174; ladja Begej 176—177; slavonska 172 —174; banatska 169—171. Oves: baški, sremski, in banatski 139—141. Ječmen: baški in sremski 64 kg 132.50—137.50. Koruza: baška in sremska 116—118; banatska 115—117. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 252.30—272.50 »2c 230 —250 »5c 210—230; »6c 190—210; »7c 155—165; »8c 105—110. Otrobi: oški, sremski in banatski 90—92.

+ Budimpeštanska terminska borza (21. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: za marč 17.80—17.82, za maj 18.10—18.11; koruza: za maj 15.55—15.57.

BOMBAZ

+ Liverpool, 20. januarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za jan. 5.91 (5.95), za julij 5.74 (4.78).

+ Newyork, 20. januarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za jan. 11.69 (11.69) z julij 10.68 (10.65).

Odgovor Zveze kulturnih društev

Z ozirom na napade v »Slovenec« z dne 21. t. m. podpisana Zveza kulturnih društev odločno zavrača tendenciozne in zavite očitke v zvezi z akcijo proti monopolizaciji šolskih knjig ter razgrinja pred našo dobroslovno javnostjo sledeča dejstva in dokumente:

Dne 2. januarja t. l. je naš predsednik dobil od g. Hrovatina pismo akcijskega odbora za omenjeno akcijo z vabilom na sestanek dne 4. januarja 1936. Temu dopisu je bila priložena spomenica z dne 15. decembra 1935 ki ima podpisane nekaterih ustanov in organizacij. Sklicanega sestanka se je udeležila po svojem predsedniku tudi ZKD. Nato je dne 9. januarja 1936 zvečer dobil naš predsednik nov, temeljito predelan, a zaupen osnutek spomenice, s katerim se je odbor ZKD na svoji redni seji istega večera podrobno pečal ter je g. Hrovatinu na njegovo željo še naslednjega dne sporočil stališče ZKD z naslednjim dopisom.

Odbor podpisane ZKD v Ljubljani je na svoji seji dne 9. januarja 1936 razpravljal o načrtu spomenice zoper monopolizacijo šolskih knjig, ki mu je bila dostavljena istega dne od g. Hrovatina, ter sklenil soglasno sledeče:

ZKD je nasprotna monopolizaciji šolskih učbenikov, ki bi mogla škodovati našemu gospodarstvu. In nasprotna je tudi vsem ukrepom ki bi omalovaževali slovenski jezik.

Predložena načrta spomenice ne odobrava iz sledečega razloga: Smatra, da je spomenica v svoji sestavi pogrešna, ker meša gospodarske, pedagoške, narodno kulturne in politične razloge, ki jih je treba strogo ločiti. Na ta način se lahko ogroža smoter cele akcije.

ZKD bo v ostalem rada sodelovala pri vsaki intervenciji, ki ima namen opozoriti merodajne kroge kraljevske vlade na potrebo revizije zakona o učbenikih in na potrebo ustavitve vsake odredbe, s katero se hoče praktično izvesti monopolizacija šolskih knjig.

Dasi je v tem dopisu objavila sodelovanje pri predmetni akciji in pričakovala odgovor na svojo pobudo glede končne redakcije, ni bilo ZKD s strani akcijskega odbora niti naznanjeno, da se njena želja ne more upoštevati, niti se ji ni predložila definitivna spomenica v podpis. Zato ZKD svojega stališča doslej tudi ni objavila v javnosti.

Tako se tudi ta akcija, ki naj bi bila skupna nam vsem, izrablja za neokusnim smesjenjem ZKD in njenih funkcionarjev, kar gotovo ni v prilog akciji sami.

Zveza kulturnih društev v Ljubljani.

PRI LJUDEH, KI ČESTO TRPE NA ZAPEKI, ZARADI ČESAR NASTAJAJO VRENJA V ZELODCU IN ČREVESJU, pospešuje se temeljito čiščenje celotnih prebavnih organov s čašico naravne

FRANZ - JOSEFOVE

grenčice zaužite zjutraj za tešč zelodec. Z uporabo

FRANZ - JOSEFOVE

grenčice se naglo odpravi plast z jezika, ki je nastala zaradi zapeke, ravnotako pa se tudi doseže boljši apetit.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Pomlad v Beogradu

Beograd, 21. januarja, p. V Beogradu je bil danes pravi spomladensko lep dan. Ljudje so prihajali na ulice brez zimskih sukenj. Ze 49 let v prestolnici meseca januarja ni bilo tako toplo kakor danes. Minimum temperature je bil davi 8 stopinj Celzija. Opoldne se je temperatura dvignila celo na 19 stopinj.

Polovična vožnja za notarski kongres

Beograd, 21. januarja, p. Prometni minister je dovolil polovično železniško vožnjo udeležencem letne skupščine Jugoslovenskega društva notarjev, ki bo prihodnjo nedeljo 26. t. m. v Zagrebu. Skupščine se bo osebno udeležil tudi minister pravde dr. Mile Miškulin.

Pogreb

generala Nikolajevića

Beograd, 21. januarja, p. Danes so svečano pokopali pokojnega divizijskega generala Milivoja Nikolajevića. Pogreba se poleg generalitete in oficirskega pobra udeležilo tudi izredno mnogo civilnega prebivalstva. Pri pogrebu je bil tudi vojni minister general Peter Živković.

Od JURIIJA V. k EDVARDU VIII.

Zaton življenja kralja Velike Britanije in Irske ter cesarja Indije Novi vladar angleškega imperija

Edvard VIII.
kot princ Waleski v civilu

Včeraj zjutraj ob 0.55 srednjeevropskega časa je preminul kralj Velike Britanije in Irske, cesar Indije, Jurij V. Ob 6. uri zjutraj je izšlo uradno obvestilo, da so bili prisotni ob smrtni postelji angleškega vladarja kraljica Mary, prestolonaslednik princ Waleski, vojvoda in vojvodinja Yorška, vojvoda Gloucesterski ter vojvoda in vojvodinja Kentska. Smrt so uradno ugotovili trije zdravniki, med njimi telesni zdravnik pokojnega kralja, lord Dawson of Fec.

Ze v ponedeljek proti večeru so oznanjale posebne izdaje londonskih listov, da leži kralj v agoniji. Ljudje so postajali na ulicah in se trgali za vsako novo izdajo, ki so jo prinesli kolporterji na cesto. Nočno življenje je namah obstalo. Gledališča, varietej in kinematografi so ustavili obrat. Mnogi so se zbirali okoli radijskih aparatov in čakale novice iz Sandringhama.

Kraljica in člani kraljeve rodbine so bili zbrani ob kraljevi smrtni postelji že od štirih popoldne. Takrat so namreč zdravniki obvestili kraljico, da se vladarjevo življenje nagiba h koncu. Kralj je vidno pešal in stisnil kraljici in sinovom roko, govoriti pa ni mogel več. Zavest mu je začela pometati. Prišel je še canterburyski nadškof, ki je podelil kralju zakramenta za umirajočega, zdravniki pa so dajali bolniku injekcije, da bi pospešili delovanje srca. Vendar niso uspeli. Kratko pred polnočjo je kralj zadremal in mirno izdihnil.

Smrt kralja je ugotovil prvi dvorni zdravnik lord Dawson, ki je dal kraljici razumeti, kaj se je zgodilo. Kraljica, ki je dotlej sedela ob smrtni postelji svojega najstarejšega sina, princa Waleskega, Novi vladar je razburjen zapustil sobo in odšel s svojimi brati v sosedne prostore. Keatska vojvodinja pa je odvedla kraljico-vdovo, ki so jo premagale bolečine izgube, v njene sobane.

Vest o kraljevi smrti se je jadrno razširila po Londonu in vsem svetu. Radijske postaje so prekinile oddajo programov in sporočile, da je umrl Jurij V. Ob tej vesti so speakerji najprej molili očenaš, nato pa so oddajali pobožne psalme in posmrtno molitve.

Dobro četrto ure po objavi smrti so izšle posebne izdaje londonskih listov, ki so oznanili smrt čitajočemu občinstvu. Novica je izzvala silno potrost. Pred Buckinghamsko palačo se je zbrala množica ljudi, ki so poklekli na mokra tla.

Blagopokojni kralj Jurij V. v krogu svoje rodbine na balkonu Buckinghamske palače

Navzlic pršenju izpod neba so ostali ljudje na tleh kleče in molili. Med molitvijo se je slišalo glasno pohtevanje. Smrt popularnega vladarja je objokoval ves narod.

Cim je notranji minister prejel uradno poročilo o smrti kralja, je odšel na dvor in pozval dvornega glasnika, da po predpisih objavi vladarjevo smrt. Dvorni glasniki so ob 1. uri zjutraj stopili na balkon Buckinghamske palače, odeti v starodavno nošo glasnikov ter z dvema helebardistoma ob strani oznanili najprej v francoščini, nato pa še v angleškem jeziku kraljevo smrt z besedami: Kralj je umrl — živel kralj! Notranji minister je nato pozval še londonskega župana, naj objavi kraljevo smrt prebivalstvu prestolnice. Župan je odšel na magistrat in odre-

ca Waleskega za kralja Velike Britanije. Tudi o tem bo izdan proglas na narod s tradicionalnim starinskim besedilom. Par-

lament in lordska zbornica bosta takoj zatem prisegla zvestobo novemu angleškemu vladarju.

„John, tebi je boljše kakor meni“

Smrt angleškega vladarja Jurija V., ki so jo objavili torkovi jutranjiki v posebnih izdajah, je prišla za javnost precej nepričakovano. Kralj se je prehladil že minuli teden in zdravniki so takoj ugotovili bronhijalni katar, ki mu je bil bolnik že od svoje zadnje bolezni v l. 1928 močno potrjen. Vendar so na dvoru upali, da bo kralj bolezen prestal, zato so tri dni molčali in sveto pri-

krival dejansko stanje. Sebe ko se je pokazalo, da bi utegnilo obolenje izzvati katastrofalne posledice, je izšel prvi zdravniški bulletin s podatki o bolezni. Toda zdravniški bulletini so bili že od početka tako pesimistični, da je bilo prabivalstvo Velike Britanije v prav resnih skrbih za življenje svojega vladarja.

Zdravstveno stanje kralja se je nato slabšalo od dneva do dneva. Bronhijalni katar sam na sebi sicer ni predstavljal smrtno nevarnosti za kraljevo življenje, pač pa je povzročala zdravnikom velike skrbi oslabelelost srca, ki je angleškemu vladarju ostala iz za zadnje bolezni l. 1928. Zato so pozvali k bolnikovi postelji specialista za srčne bolezni, sira Mauricea Cassidya. Bolničarka so stregle bolniku neprestano s kisikom. Zdravniška veda je poskusila pač vse, kar je imela na razpolago, da bi odvrnila ali vsaj zadržala vladarjevo smrt. Uspeha ni dosegla. V ponedeljek so zato sklicali v grad Sandringham, kjer je ležal bolni kralj, kronski svet, da bi določili regentstvo za primer dalj časa trajajočih vladarjeve bolezni. Ta državni akt se je izvršil strogo po predpisanim ceremonijelu in je bolnika, ki mu je prisostvoval v sosedni sobi pri odprtih vratih, silno utrudil.

Waleski princ in Yorški vojvoda sta se odpeljala ta dan pol ure pred poldnevom iz Windsorskega gradu z letalom proti Micham Newtonu in sta pristala osem milj pred Sandringhamom. Tam sta urno sadila v avtomobil, ki ga je šofiral osebno Waleski princ in sta dirjala proti gradu, v katerem je ležal njun bolni oče. Ko sta prispela na cilj, pa je bil kronski svet že zaključen.

Udeleženci kronskega sveta so se morali po predpisih na lastne oči prepričati, da leži kralj res v sosedni sobi. Za priči sta bila pozvana tudi dva meščana iz Sandringhama. Ko sta stopila v kraljevo sobo, jima je kralj podal roko in dejal enemu izmed obh: »John, tebi je boljše kakor meni!« To je bil

Waleski princ se pogovarja z rudarji

dil zvonjenje z vsemi zvonovi v katedrali sv. Pavla, kar se zgodi samo ob rojstvu, poroki ali smrti v kraljevi rodbini. Pol ure pozneje so se oglasili zvonovi vseh londonskih cerkva, pri vhodu na magistrat pa so nalepili uradno sporočilo župana, da je kralj Jurij odšel po večno plačilo.

Truplo pokojnega kralja so v teku večerajšnjega dne prepeljali iz Sandringhama v London, kjer ga bodo začasno položili na mrtvaški oder v kapelici Marije Magdalene. Tam bo ležal pokojnik, dokler ne bo natančno določen spored pogrebnih svečanosti. Iz kapelice Marije Magdalene bodo truplo prenesli v Westminsterko katedralo. Dan in čas pogreba bo določil poseben državni odbor, v katerem so člani vlade, državnega sveta in kraljeve rodbine.

V znak žalosti so na vseh londonskih hišah izobesili črne zastave. Vojne ladje so oddale častno salvo 70 strel, to je toliko, kolikor je bilo pokojnemu vladarju let. Ministrski predsednik Baldwin pripravljajo proglas na narod, v katerem bo sporočil žalostno novico kraljeve smrti. Obenem pa se bo sestal v dvorcu prestolonaslednika princa Edvarda kronski svet, ki šteje sto članov. Ta svet bo proglasil prin-

Jurij V. — vojak

88 letni upokojeni šef osebja sandringhamskega gradu John Miles. Kralj je vsakemu posebej stisnil roko, nato je tajnik kronskega sveta, sir Hankey, sestavljal kratko besedilo o sklepih posvetovanja ter izročil dokument v podpis. Kraljev osebni zdravnik lord Dawson je vladarju predložil listino, ki jo je Jurij V. podpisal in določil, da se mora objaviti v uradnem listu »London Gazette«.

Waleski princ v slikoviti uniformi indijskega konjeniškega polka

Sandringhamski grad je seveda vse te dni oblagala ogromna množica ljudstva. Določbe namreč pravijo, da je vsakemu angleškemu državljanu dana pravica, prepričati se na lastne oči, kakšno je kraljevo zdravje. Bulletin pred grajskimi vrati so torej imeli vedno obilo marljivih čitateljev. Tudi angleški radio je oddajal pogosta poročila o kraljevem zdravstvenem stanju v Indijo in Kanado. Vhod v sandringhamski grad je stražila posebna četa policije.

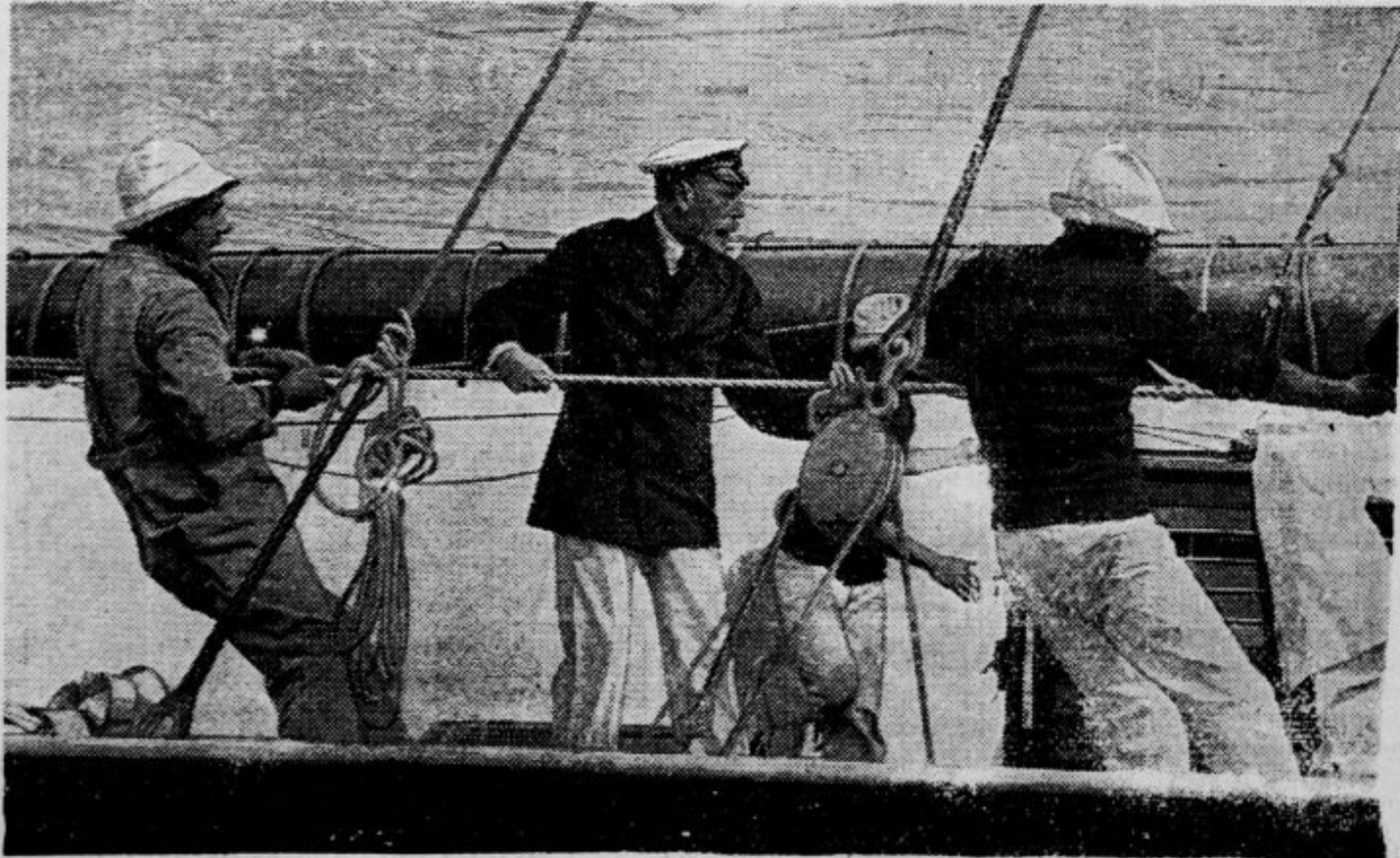
Predzadnji bulletin, ki ga je podpisal kraljev osebni zdravnik Dawson je poročal, da vladar skoro ne trpi nobenih bolečin. Bolnika so pustili na miru, da bi se spočil v spanju. Ker je zadnje dni pritisnil v Angliji mraz, je suhi zrak zelo neugodno vplival na kraljevo pljuča in srce. Ko je v ponedeljek zjutraj posijalo sonce s svojimi žarki na bolnikovo posteljo, se je v zdravniških zbudila nova rahla nada. Toda že popoldne ob šestih je izšel bulletin, ki ni dopuščal nobenega dvoma več, da gre s kraljem h koncu. Sporočilo, ki so ga podpisali trije zdravniki, je javljalo, da zapuščajo bolnika zadnje moči. Dve minuti pred polnočjo je kralj res izdihnil svojo dušo.

Sandringhamski grad, kjer je sklenil svoje življenje Jurij V., je veliko gosposko imetje, obdano s krasnim parkom.

ANEKDOTA

Pokojni angleški kralj Jurij V. je bil navdušen pomorščak in je imel v vojni mornarici čin viceadmirala. Vendar se je v prija-teljskem krogu rad rogaj svojem navigacijskemu znanju. Kot mlademu poročniku bojne bode je poveljujoči kapitan nekoč naročil ugotoviti točko zemljepisne širine in dolžine, kjer so ravno pluli. Bilo je to daleč od kopnine na Atlantiku.

Poročnik se je z vneto lotil naloge in je kapitanu kmalu postregel z željenima številcema. Poveljnik je vrgel pogled na poročnikov račun in ga pohvalil: »Dobro ste naredili, poročnik. Jaz pa se bojim, da se bo zdaj pa zdaj primeril največji škandal v zgodovini britanske mornarice. Po teh računih bomo namreč čez pol minute zavozili naravnost v londonsko katedralo sv. Pavla.«

Kralj Jurij V. na janti »Britannia«

Kralj Jurij V. na konju

Kulturni pregled

„Pesem s ceste“ v ljubljanski drami

„Pesem s ceste“ Pavla Schureka (naslov je malo svobodna preprečitev izvirnega „Strassenmusik“) je eden tistih odrskih komadov, ki so zajeti neposredno iz življenja, da se neposredno dajejo življenju nazaj in ki na poti od motiva do sprejema pri občinstvu niso utegnili postati literatura. Iri- je ulični muzikanti gredo s svojo pesmijo in s svojo malo tragiko mimo nas, vsi trije imajo eno samo ljubezen do lepe, mlade žene, potem pa pride v hišo kup briljantov, ki jih je našel za voglom eden izmed njih, in z briljanti žalost in razdor. Ko je stiska na višku, ko se na obzoru že javlja policija in kriminal, pa se vse skupaj spet srečno izravna in pesem se začne od kraja.

Muzikanti z ulice našemu času niso tuji pojavi, v ratišu našega od sveta oddrnega življenja pa jih vendarle ne poznamo od blizu. V tem tiči jedro vse problematike o slovenskem prevodu in slovenski uprizoritvi dela, ki je zraslo iz nemškega, velikomestnega miljeja in je z vsemi vlakni svojega bistva tesno navezano nanj. Vsi trije veseli, zanimivi, človeško sijajni muzikanti so na poti k nam do neke mere izgubili svoje prvotne obraze, hkratu pa se je njihova drama razdrobila v množico med sabo komaj rahlo povezanih epizod. Toda, v zgodbi, ki tako prostodušno riše borbo med sibično, pohlepno intrigo in preprosto, nespametno dobroto in zmago slednje na koncu, je vendarle toliko intimnega človeškega dogajanja, da je igra v klub vsemu vredna iskrenega aplavza.

Režija inž. arh. Stupice je dala dejanju nazorno, smiselno razčlenjeno zunanjo podobo. Z gradbo prostora je režiser poudaril mejno črto med toplo, samotno idilo, iz katere stane in se nazadnje spet vanjo povrne

ta odlomek življenja na dnu, in pa vsem onim, kar prihaja vzemirlijevega, senzacionalnega od zgoraj, s sveta. Igra sama je dala vrsto kreacij, ki so dosegle pomemben uspeh.

Daneš, ki je s premiero praznoval 35 letnico svojega gledališkega dela, je igral Krištof, tega izvirnega prostodušnega filozofa, ki v svoji žalovi tegobi ne more nič drugega, kakor da na rotu vsega motri dejanje in nehanje okrog sebe in vse katastrofe samo ve. Ta njegov Krištof je najverjetneje podoba vsega tistega, kar je lepega, dobrega in menda prav zato v prazno brezplodnost uklanjenega v takih majhnih, samo velike ljubezni zmognih ljudeh. Prizor s snubitvijo lepe Ane je majhna umetniška mojstrovina, ki kaže, da komiku Danešu ne manjka geste in besede tudi za največje in najlepše, kar se lahko iz človeške duše rodi.

Sancinov zapiti violonist Karl pomeni v krepkem vzponu, v katerem rase ta igralec v smeri karakterne in komične igre do čisto samosvojega izraza, priznanja vredno zmago. Ciganu Mišku, ki ga je v živopisni figuri in s široko gesto postavil Kralj, v naši uprizoritvi manjka živega, notranjega središča, tako da je igra prav za prav ostala brez svoje osebnostne dominancije. Dragocena pa sta oba ženska lika: Severjeva kot dobra, skromna gospodinja muzikantov, z vsem sremem privržena svoji ljubezni, in Danilova, ki je kot mlada, življenja in vsega žejna vdova Kati dala klasično figuro zapeljive, iz čistega računa erotomane žene. V vlogah enjarija Konrada in stražnika, ki s svojo blagovestjo o najdenini za vrtnice briljante zaključuje igrjo, nastopata še Polokar in Pianekci.

L. Mrzel.

Praški kvartet v Ljubljani

Ljubljana, 20. januarja.

Vselej, kadar obišče naše mesto praški kvartet, je pravi praznik za oni del našega občinstva, ki ljubi in zna ceniti komorno glasbo. Praški kvartet je tako priljubljen iz dveh oziror: prvič zaradi svoje nenadkriljive kvalitete, drugič pa zato, ker je nastal prav za prav v Ljubljani, dasi ne v sedanjih definitivni obliki. Tako zbere vsak koncert tega najodličnejšega komornega združenja vzlic vsem oviram in krizam polno Filharmonično dvorano izbrane publike, ki je kvartetu hvaležna za dve uri pravega, čistega muziciranja. Tako je bilo tudi pretekli petek, ko je kvartet priredil svoj letosnji koncert. Svečano koncertno razpoloženje se je stopnjevalo od točke do točke in aplavz je kulminiral na koncu ko so morali umetniki dodati še dve točki. Oduševljenje je bilo upravičeno v polni meri, saj je praški kvartet eden najboljših na kontinentu in uživa v vseh svetovnih centrih sloves popolnega komornega združenja.

Sporod je navajal na prvem mestu Mozartov veliki c-dur kvartet (K. Nr. 465), eno najpopolnejših komornih del svetovne literature sploh. Mozart je eden redkih, morda edini, skladatelj, ki ne zastarijo. Še danes je presentljiva drzna romantika počasnega uvoda (adagio), še danes poln svežine prvi, poln zanosa poslednji stavek. In v tem okviru diskretno, pritrjeno čustvovanje andante cantabile ter scherzozni menuet. Vsi štirje umetniki (Vilhelm Svejda, 1. violina, Herbert Berger, 2. violina, Ladislav Cerny, viola in Ivan Večtomov, violončelo) so v tem kvartetu mogli poka- zati vse virtuozno obvladavanje instrumentov in njihovih izraznih možnosti ter so ustvarili kabineto reprodukcijo tega, v naj boljšem pomenu besede klasičnega dela.

Kot druga točka je sledila prva izvedba štev. mojih kvartetnih stavkov (IV. godalni kvartet) iz leta 1935. Sporod je zaključil Sukov klavirski kvintet op. 8, posvečen J. Brahmsu, velikemu protektorju čeških skladateljev. Ta četverdelni kvintet je poln mladostnega prekipenja ter se nam slavi češki mojster pokaže v njem od svojih najzavzetnejših strani. Mladostni razmah, velika, široka melodična linija, neskrbno muziciranje, mnogo naslanjanja na slavne vzore, pa tudi na narodno glasbo, zanos in dinamična jakost so značilne poteze tega dela, ki spada med mladostne skladateljeve kompozicije. Posebno 3. stavek, Scherzo, je zlit izela in poln zgoraj naštetih odlik, katerim se v njem pridružuje še originalnost v formi in v zvoku. Pri Sukovem kvintetu je sodeloval kot pianist prof. Janko Ravnik, ki se je kot enakoveren peti član kvarteta takoj odlično prilagodil temperamnetu, a vsekozi korektnemu muziciranju ostalih štirih. Tako je Sukov kvintet z zanosom zaključil koncert, kateremu so morali umetniki dodati še dva stavka na odločno zahtevo publike. Ponovili so najprej Scherzo iz Sukovega kvinteta, nato pa Dumko iz Dvořákovskega klavirskega kvinteta, ki so ga bili izvajali lani v celoti.

Mnogoštevilna publika se kar ni mogla sprijazniti z dejstvom, da je koncert končan. Prepričan sem, da govorim od srca vseh, ki so bili navzoči, ako kličem praškemu kvartetu: Na skorajšnje svidenje!

L. M. S.

Slavko Tomerlin odgovarja

Hrvatski slikar g. Slavko Tomerlin iz Zagreba, ki pravkar razstavlja v Jakopičevem paviljonu, nas je prosil, da objavimo njegov odgovor na članek v dnevniku „Slovenski dom“. G. Tomerlin piše: V „Slovenskem domu“ je 18. t. m. izšla kritika moje razstave v Jakopičevem paviljonu, podpisana s šifro — „gas“. Če bi bila res kritika in pravem pomenu besede, bi se ne oziral na njo, toda v tej obliki je bila napad izza grma z očito tendenco, da mi škoduje. Iz sloherne vrstice veje čista zloba. Lahko si mislim, odkod ta napad, in to me niti ne preseneča. Prav vse-

eno mi je, kaj misli o meni g. — „gas“ in njemu podobni, ne morem pa dopustiti, da se spravlja občinstvo v zablodo.

Da me kdo napacno ne razume: Pod tem ne mislim umetnikov modernistov sploh. Med njimi so tudi dobri in prizadevni umetniki, katerih dela imajo vrednost, toda ti ne napadajo drugih iz preprostega razloga, ker jim tega ni treba. V mislih imam samo neko skupino umetnikov in njihovih prijateljev, ki si prilajajo nekak monopol na umetnost in skušajo občinstvu na vse mogoče načine sugerirati svoje pojmovanje umetnosti, ki je po njihovih trditvah edino pravo. Čeprav ga občinstvo ob vsej svoji dobri volji ne more sprejeti. Je to neke vrste umetniški boljševizem. Ljudje te vrste vidijo svojo dolžnost v tem, da brezobzirno napadajo vse in vsakogar, ki ne dela tako kakor oni, zlasti če slutijo, da bo utegnil imeti kaj uspeha.

Tako pisanje je v mojih očeh neokusno in žaljivo. Smatram ga naravnost za žalitev in omalovaževanje tiste ugodne in številne publike, ki redno obiskuje moje razstave, kajti ogromen del tega občinstva ima dobro razvit čut za lepo in dobro, bolj razviti kakor lahko prizna ta skupina umetnikov.

Ko bi mi bil kdo na začetku mojega umetnostnega udejstvovanja povedal kaj podobnega, bi mi bil morebiti dal prav. Toda danes, ko imam za seboj skoraj dvajsetletne rezultate in uspehe pri najuglednejšem občinstvu v tuzemstvu in inozemstvu, danes moram protestirati zoper tako pisanje. Svoji uspehov ne naglašam zato, ker bi se hotel sam poveljavati: vem, da imam tudi jaz svoje napake, in kdor mi jih očitja — čast mu bodi! Toda prosim ljubljansko občinstvo, da samo izreče svojo sodbo o meni. Tak način pisanja, kakor je zgornji, pa je naša sramota: vseeno, ali se tiče mene ali koga drugega!

Slavko Tomerlin, akad. slikar.

Iz zagrebskega pisma

Zagreb, v januarju.

Minulo soboto in nedeljo je zagrebsko gledališče praznovalo 60 letnico življenja in 40 letnico književnega delovanja hrvaškega dramatika Milana Begovića. Delo jubilarita je ozko zvezano z zagrebskim gledališčem, ki je v zadnjih desetletjih uprizorilo 25 Begovičevih dram in komedij ter 40 prevedenih del iz tujih jezikov.

Zagrebska knjižnarna Kugli bo v zvezi z jubilejem izdala zbirko najboljših Begovičevih novel pod naslovom „Kvartek“. Pred leti je ta knjižnarna izdala tudi njegov najboljši roman „Dunja u kovčecu“, ki je dosegel visoko naklado. Nova zbirka novel lo imela okrog 280 strani. Knjigi je napisal predgovor mladi slavist dr. Josip Bogner, ki je posebno dober poznavalec Besovičevih del. Zbirka vsebuje štiri velike novele. Prva med njimi se imenuje „Kvartek“ in je psihanalitična študija, v kateri pisec tolmači psihično razpoloženje štirih partnerjev: Viole, moža, ljubavnika in starega bivšega prijatelja. V „Pozorišni karijeri“ Zarka Babića se opisuje življenje nekega igralca od potujoče družbe do končnega prihoda na zagrebsko gledališče. „Pulchra vidno“ je zgodovina erotičnega izživljanja nekega dečka v puberteti. Naposléd v zadnji noveli „Dva bijela hleba“, opisuje doživljanje neke dalmatinske kmetice, ki zaradi bede zapušta dom svojega otroka in gre kot pestinja v mesto, kjer je izrabljajo domaćini medtem ko ji otrok doma umrje.

O priliki obletnice smrti največjega hrvaškega pripovednika v drugi polovici 19. stoletja Glasnik, pripravlja „Hrvatska revija“ slavnostno številko. Zgodovinski ambient, v katerem je Gjalski živel in pisal, bo prikazan v še neobjavljenem eseju „Gredica“, po njegovem znanem posestvu v Zagorju, ki ga bo ilustriral s slikami tega kraja Ljuba Babić. Mnogi smatrajo Gjalskega za Homerja Hrvatskega Zagorja. Prikazoval je življenje plemenitaškega Zagorja, ko je to bilo že v prepadanju. Urednik dr. Bl. Jurišić bo pisal o Gjalskem kot politiku. Znano je, da se je pokojni pripovednik močno udeleževal tudi v političnem življenju. Bil je poslanec hrvaško-srbske koalicije v zagrebskem saboru in peštanskem parlamentu. V burnih dneh prevrata je bil veliki župan. Zato se v njegovih povestih očrtuje je poleg plemenitaškega tudi politično ži-

vljenje njegovega časa. Končno bo v prihodnji številki ruski književnik Nikolaj Fedorov pisal o Gjalskem in Turgenjevu. Objavljeni bodo še nekateri drugi manjši prispevki.

Kakor je preteklo leto Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti priredila proslavo 50-letnice Strossmayerjeve galerije slik, pripravlja letos na obletnico rojstnega dne Strossmayerja svečano proslavo 100 letnice ilirskega prepoda. Proslavo bo otvoril predsednik akademije dr. Albert Bazala, dočim bosta imela predavanje naša znana zgodovinarja univ. prof. dr. Ferdo Šišić in dr. Franjo Fancev na temelju svojih najnovejših znanstvenih raziskovanj. Ze v XII. zvezku svojih publikacij je Akademija izdala gradivo za zgodovino hrvaške književnosti od prof. Fanceva, v katerem je zbral dokumente o ilirskem prepodu. Tedaj so njegova izvajanja izvala polemiko s strani univ. profesorjev dr. Frana Ilasica in dr. Viktorja Novaka. Profesor Fancev zastopa namreč stališče, da je ilirski prepod avtonomni pokret na hrvaškem ozemlju, medtem ko njegovi nasprotniki trde, da je nastal predvsem pod vplivom slovenskih duhovnih struj, ker ima v daljši konsekvenci za posledico hrvaško odnosno jugoslovansko koncepcijo ilirskega prepoda.

Učence pok. ing. Josipa Predavca A. H. Zarkovića, po poreklu grafičarski Hrvat, ki je s sociološkega vidika proučeval kmečko kulturo na Danskem in Češkoslovaškem, je napisal svoj credo na sodobna vprašanja hrvaške vasi pod naslovom „Problemi socialne pedagogije prema nauci dr. Ante Radčića.“ Zarković analizira nauk hrvaškega kmečkega ideologa in naglašja, da se bodoča hrvaška kultura mora razviti na kmečkih temeljih. Ostro kritizira mestno kulturo in zahteva preusmeritev v pravcu ruralistične kulture. Za postumno delo ing. Predavca „Selo i seljaci“ je Zarković napisal predgovor.

V beletristiki je vzbudil pozornost roman Ant. Pernića „Suma gor“, ki je nekaka romanizacija znane našičke afele. Avtor je postal posebno znan s svojo dramo „Nagrada“, ki je na repertoarju Matice hrvaških gledaliških dobrovoljcev. V svojem romanu, ki je izšel v nakladi „Binoze“, ostro graja korupcionistične metode izkoriščalcev naših gozdov, potem prikazuje zakulisne borbe okrog intervencije, kakor tudi moralo višjih družabnih krogov. — Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima v Zagrebu je izdalo zgodovinski roman „Kraljica Jelenac“, delo dr. Lovre Katića, ravnatelja škofijske gimnazije v Splitu in znanega zgodovinarja. Matica hrvaška je objavila med svojimi rednimi izdajami roman prof. dr. Antuna Bonifatića „Krv majke zemljec“. V tem romanu piše zanimivo razpravo o nafti ter odkrije neznane vire našega narodnega bogastva, v katerem se hrvaški kmečki sin bori proti namočnemu tujemu kapitalu, dokler ga bolezen ne zlomi. V istem ciklu so izšle „Novele“ Juka Perkovića, ki so bile že

S P O R T

Prvenstvo šiske v table tennisu

V nedeljo se je vršilo prvenstvo šiske v table-tenisu. Prireditev je bila mnogo bolj zasedena kot druga leta. Udeležili li so se igralci Ilirije, Hermes, Korotana, Mladike in Hermes iz Novega mesta. Posebno številna je bila udeležba dam, ki so tudi pokazale izreden napredek.

Ze v soboto zvečer se je odigralo prvenstvo moštev. Nastopilo je deset moštev. V finale so se plasirali Marin-Kosmina z zmago nad parom Scagnetti-Grbec in Lazar-Drnoveš z zmago nad dvojico Djiniovski-Kovač. V finalu je zmagala dvojica Marin-Kosmina s 3 : 2. Končni rezultat je bil: 1. Marin-Kosmina (Hermes), 2. Lazar-Drnoveš (Ilirija), 3. in 4. Djiniovski-Kovač (H) in Grbec-Scagnetti (H).

Single gospodov: semifinale: Marin-Kovač 2 : 0, Kosmina-Lazar 2 : 0. Finale: Marin-Kosmina 3 : 0. Končni rezultat: 1. Marin (H), 2. Kosmina (H), 3. in 4. Kovač (H) in Lazar (I). Marin je zopet zaigral v odlični formi. Izredno razpoložen je bil tudi mladi Kosmina, ki se je že petič srečal z Lazarjem in se mu je to pot prvič posrečila zmaga.

Single novincev: semifinale: 1. Tavčar (I), 2. Zaplotnik (I), 3. in 4. Dolinar (Korotan) in Krečič (Mladika). Zmagal je signumo Tavčar.

Single dam: semifinale: Kononenko-Grzinić 2 : 1, Ksenija-Tavčar 2 : 0. Finale: Ksenija-Kononenko 4 : 0. Končni placement: 1. Ksenija (H), 2. Kononenko (H), 3. in 4. Grzinić (I) in Tavčar (I). Izredno lep napredek hermežanskih igralrk, ki sta se plasirali pred bivšo državno prvakinjo Grzinićovo in mednarodno prvakinjo Jugoslavije Tavčarjevo.

Double gospodov: semifinale: Lazar-Kosmina : Zornada-Putrlje 2 : 1, Weissbacher-Drnoveš : Marin-Zornada 2 : 0. Finale: Lazar-Kosmina : Weissbacher-Drnoveš 3 : 2. Končni rezultat: 1. Lazar-Kosmina, 2. Weissbacher-Drnoveš, 3. in 4. Marin-Zornada in Zornada-Putrlje.

Mixed-double: semifinale: Tavčar-Lazar : Kononenko-Djiniovski 2 : 1, Grzinić-Marin : Ksenija-Zornada B. 2 : 1. Finale: Tavčar-Lazar : Grzinić-Marin 2 : 1. Končni placement 1. Tavčar-Lazar (I), 2. Grzinić-Marin, 3. in 4. Ksenija-Zornada B. in Kononenko-Djiniovski. Izmagal je zmaga povsem nove dvojice.

Službeno iz LNP. Drevi ob 19. seja poslovnega odbora v podsestavni pisarni. Po poslovnji seji bo ob 20. seja upravnega odbora.

Zanimivo sportno predavanje lahko atletskega sportnega učitelja g. Kleina. Danes se vrši v dvorani hotela Metropol (Miklič) zelo zanimivo sportno predavanje lahko-atletskega sportnega učitelja g. Kleina o cross-contry treningu in pripravi lahkoatletov za pomladansko sezono. Va-

bljeni lahkoatletski vseh ljubljanskih klubov in sportna javnost, ki se zanima za to najvažnejšo telesno-vzgojno panogo.

Smuči tečeje prireja SPD na Veliki Planini. Smuči učitelji so stalno na razpolo. Snežne razmere tod so zelo ugodne. Osobito v letošnji zimi, ko v dolini ni snega, so dobrodošli smuči tečaji v višinskih postojankah. Podrobne informacije daje pisarna SPD na Aleksandrovi cesti št. 4, I. nadst.

Slalom klub 34. teh. odsek. Sestanek vseh tekmovalcev bo danes ob 18.30. Jutri ob 19. bo seja odbora teh. odseka. Udeležite se signumo!

VREMENSKO POROČILO. Kranjska gora po stanju včeraj: 1 C, barometer stoji mirno, megleno, na 15 cm podlagi 10 cm južnega snega. Rateče-Planica po stanju včeraj: 1 C, barometer stoji mirno, megleno, 10 cm južnega snega na 10 cm podlagi. Vršič, Krnica, Tamar po stanju včeraj: 70 cm srenja. Bistrica-Boh. Jezero po stanju včeraj: 2 C, jasno, mirno, snega ni. Pokljuka 20. jan.: 1 C, sneži, mirno, na 60 cm podlagi 20 cm novega južnega snega. Smuka dobra. Skakalnica uporabna. Koča pod Bogatinom 19. jan.: — 5 C, oblačno, zapadni veter, na 160 cm podlagi 60 cm prišča. Smuka idealna. Moziška koča na Golteh 20. jan.: — 4 C, dežoma jasno, mirno, 30 cm snega. Smuka dobra. Kofce po stanju včeraj ob 10. dopoldne — 1 C, snega 80 cm. Zelo močno sneži od severovzhoda. Barometer se dviga. Smuka dobra, na Šiji prav dobra, sneg zrnat.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka — Narodna čitalnica v Kamniku ima svoj redni občni zbor v sredo 29. t. m. ob 20. uri v svoji dvorani. Dnevni red: poročila društvenih funkcionarjev, volitve, slučajnosti.

Iz Zagorja

z — V visoki starosti 80 let je umrl v Podkrajju pri Hrastrniku upokojeni rudniški poduradnik g. Bren Janez. Pokojnik je bil več let rudniški hišnik v Zagorju in splošno priljubljen. Bodi mu bil spomin! — Namesto venca je daroval njegov brat g. Pavel Bren, stavebenik v Črnomlju, din 200 za občinske ubože.

Iz Trbovelj

t — Tukajšnja delavska godba na pihalu je imela v nedljo zvečer v dvorani Delavskega doma koncert, ki je zelo dobro uspel. Godbeniki so dovršeno odigrali več prav težkih skladb. Da je godba na tako visoki stopnji, je največ zasluga nadarjenega kapelnika g. Toneta Hudarina. Pretežna večina sedanjih godbenikov se je izvežbala pod njegovim spretnim vodstvom. Obisk koncerta je bil prav lep.

KONJICE. Zahvalno pismo sreskega načelnika za vestno, uspešno in požrtvovalno službovanje je prejel dosedanj kmetijski referent sresa Konjice g. Ivan Nemec, ki je bil kot definitivni uradnik IX. skupine ob novem letu odpuščen iz državne službe. G. Nemec je bil izvrsten strokovnjak in vnet sokolski delavec in ga bodo nacionalni krogi v srezu težko pogrešali.

VSAKA POPULARNOST IMA SVOJ RAZLOG PHILIPS RADIO

SOKOL

Načelnstvo Sokolske župe Ljubljana. Vsem edincam ljubljanske sokolske župe javljamo, da se bodo župne smuči tekmje v primeru ugodnih smuških razmer vršile v nedeljo 26. t. m. v Zlebeh pri Medvodah. V ostalem veljajo vsa navodila, ki so bila objavljena v tozadevni okrožnici. Zadnji rok za prijave je v četrtek 23. t. m. Dalje sporočamo, da je termin za prijave k zveznim smuškim tekmam na Pohorju podaljšan do 23. t. m. in pozivamo idince, ki svojih tekmovalcev in tekmovalke še niso prijavile, da to storečimprej. Odborena je polovična voznina za vse posetnike zveznih tekem.

Sokol I. Ljubljana - Tabor vabi članstvo na 28. redno glavno skupščino, ki bo v sredo 29. t. m. v mali dvorani na Taboru. Dnevni red je objavljen na društveni oglasni deski. Uprava.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda 22.: Vesela božja pot. Red Sreda. Četrtek 23.: Bratomor na Metavi. Red Četrtek.

Petek 24.: Zaprt.

OPERA

Sreda 22.: Aida. Gostuje Marij Simenc. Izven.

Četrtek 23.: Salome. Red B.

Marij Simenc — gost v naši operi. V sredo 22. t. m. se poje v operi vloga Verdijevega opero „Aida“, kjer poje vlogo Radamesa naš odlični Marij Simenc, ki prihaja to partijo med svoje najboljše kreacije. Občinstvo opozarjamo na to gostovanje. Ostala zasedba: z go. Oljdekop v naslovni partiji, dalje z go. Kogejev, gg. Primožičem, Betelom itd.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 22.: Zaprt.

Četrtek, 23.: „Bajadera“. C.

RADIO

Sreda, 22. januarja.

Ljubljana 12: Spomini na Joh. Straussa (posle). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Slavni teboristi na pioskah. — 14: Vreme, borza. — 18: Otrška ura (gšč. Milena Bolkarjeva). — 18.20: Storzek in njegovo burkasto življenje (M.V. slika). — 18.40: Pogovori s poslušalci. — 19: Cas, vreme, poročila. spored obvestila. — 19.30: Nac. ura: Naše kulturno življenje v preteklem letu (dr. Dušan Stojković — iz Beograda). — 20: Prenos Lisztovega oratorija „Kristus“ z Dunaja. — 22: Radio jazz.

Četrtek, 23. januarja.

Ljubljana 12: Ameriški jazz orkestri na ploščah. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Narodne koronice in valčki (Radio orkester). — 14: Vreme, borza. — 18: Radio jazz. — 18.40: Slovesščina za Slovence (dr. R. Kolaric). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Sokolsko sedelovanje iz Zagreba. — 20: Večer pesmi. Sedelovanje: gšč. Carmen Antić (pri klavirju g. Marjan Lipoveš) in Radio orkester. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Lirična glasba (Radio orkester). Beograd 17: Narodna glasba. — 19.50: Plošč. — 20: Koncert godbe kraljeve garde: skladbe Cajkovskega. — 22.20 Orkester. — Zagreb 12.15: Plošč. — 17.15: Orkester. — 20: Prenos iz Beograda. — 22.15: Ples. — Praga 19.30: Salonski kvartet. — 20.55: Orkestralni koncert. — 22.15: Lahka glasba. — Varšava 20: Iz zvočnih filmov. — 21: Zvočna igra. — 22.25: Ples. — Dunaj 12: Orkester. — 16.05: Wagnerjeva opera „Rensko zlato“ na ploščah. — 17.30: Angleške pesmi. — 19.30 Koncert orkestra. — 20: Dramski večer. — 22.20: Plošč. — 23.35: Jazz. — Berlin 18: Orkester. — 20.10: Plesni večer iz Hamburga. — 22.30: Lahka glasba. — München 18: Pevski zbor in godba na pihala. — 20.10: Mozartov koncert. — 21: Iz pravljicnih oper. — 23: Komorna glasba. — Stuttgart 18: Prenos iz Berlina. — 20.10: Kakor München. — 21: Godba za ples. — 24: Leoncavallova opera „Gluhač“. —

Zane Grey:

Teksaški jezdec

Po jedi so se gostje zbrali v veliki družabni sobi, kjer je širil odprt kamin s tlečimi meskitovčevimi krepelci občutek zločnosti in toplote. Duane je sedel za mizo v kotu in jel brati časnik, ki ga je našel na njej. V tem je mahoma vzdignil oči in zagledal temna obraza dveh mož. Bila sta tuja, ki se doslej še nista bila pokazala, zdaj sta pa s hodnika opazala v sobo. Ko sta videla, da ju Duane opazuje, sta se hitro umaknila.

Njiju vedenje se je Duanu takoj zazdelo sumljivo. V Teksasu okoli leta sedemdesetega je bil zmerom slab politik, kdor se ni varoval neznancev. Duane je za trenutek pomislil. Nato je stopil venkaj, da bi si ogledal moža. Hodnik je vodil na notranje dvorišče, in na oni strani tega dvorišča je bila umazana, mračna točilnica. Tu je Duane našel gostilničarja baš v trenutku, ko je nalivek tujcem žganje. Ko je vstopil, sta pogledala kvišku in eden izmed njiju je nekaj zašepetal. Duanu se je zdelo, kakor da bi ga bil že neke videl. A v Teksasu, kjer imajo vsi ljudje, ki živijo pod milim neбом, take divje, bronaste obraze, je težko spoznati nepridiprava. Toda Duanova leta ob meji so bila v njem do popolnosti razvila prirojeno zmožnost spoznavanja značajev. Takoj je uganil, da tujca ne moreta biti prida človeka.

»Ga bomo požirek?« je prečeče vprašal eden izmed njiju. Oba sta merila Duana od glave do nog.

»Ne, hvala, ne pijem«, je odvrnil Duane, ki ju je s takim zanimanjem ogledoval. »Bomo koga olajšali v Big Bendu?«

Moža sta osupnila. Z enim samim bistrim pogledom je bil Duane spoznal v njiju tisto vrsto lopovov, ki si jo ob Veliki reki pogosto srečata. Ta tujca sta imela poseben pečat, in njiju osuplost mu je pričala, da se ni motil. Gostilničarju je bilo očividno nerodno, in njegovo presenečenje ni bilo nič manjše od njunega. Ta hip ni rekel nihče ničesar več. Dedca sta se podvzela in izginila iz točilnice.

»Čujte, gostilničar, ali poznate ta dva človeka?« je vprašal Duane.

»Ne.«
»Odkod sta?«
»Če se prav spominjam, sta prihajala z dveh različnih strani«, je odvrnil gostilničar. Pri tem je položil obe roki na točilno mizo in pogledal Duana.

»Jedla sta tu. Rekla sta, da prihajata iz Bradforda. Prišla sta šele po pošti.«
Ko se je Duane vrnil v družabno sobo, je bil polkovnik Longstreth odšel. Tudi nekaj drugih potnikov se je bilo odstranilo. Gospodična Ruth je sedela na stolu, ki ga je bil Duane zapustil, in njej nasproti je sedela za mizo gospodična Longstrethova.

Duane se je takoj obrnil k njima. »Ne zamerite!« ju je ogovoril. »Hotel sem samo povedati, da se klati tod nekaj sumljivih ljudi. Recite gospodu očetu, naj bo previden. Drevo zaklenite svoja vrata in dobro zapahnite okna.«

»Oh!« je tiho vzklila Ruth. »Slišiš, Ray?«

»Hvala vam. Varovali se bomo«, je prijazno rekla gospodična Longstrethova. Živa barva ji je izginila

z lic. »Videla sem moža, ki ste ju opazovali skozi vrata. Takšne svetle črne oči sta imela. Ali je res nevarno?«

»Mislim, da je«, je odgovoril Duane.

Rahli, urni koraki... nato pa osoren glas:

»Kvišku roke!«

Nihče ni mogel toli hitro razumeti resnega pomena teh besed kakor Duane. Roke so mu zletele kvišku. Gospodična Ruth je tiho vzklila in padla vznak na svoj stol. Gospodična Longstrethova je pobledela in oči so se ji razširile. Obe dekleti sta strmeli v nekoga za Duanovim hrbtom.

»Obrni se!« je ukazal osorni glas.

Veliki, temnobradi tujec, prav tisti, ki je bil v točilnici nekaj šepnil tovarišu in povabil Duana na pijačo, ga je zdaj strahoval z napetim samokresom. Z žarečimi očmi je stopil predenj, mu z desnico nastavljal orožje na prsi, mu segel z levico v prsi žep in privlekel iz njega sveženj bankovcev. Nato je segel niže, utipal samokres in mu ga vzel. Potem ga je potrpeljal po drskem boku, kakor da bi tudi tam iskal samokresa. Ko je to storil, se je za korak umaknil, in na licu se mu je pokazal izraz hudobnega zadovoljstva. Duane je po tem spoznal, da ima pred seboj navadnega tatu, novince v tej višji igri.

Drugi dedec je stal med vrati in z dvignjenim samokresom meril na druga dva moža, ki sta prestrašena in obnemela stala pred njim.

»Podvizaj se, Bill!« je zaklical ta dedec in hlastno vrgel oči preko rame. Od zunaj se je oglašal peket kopit. Razbojnika sta imela seveda konja pripravljeno. Bill je krenil po sobi, sirovo in brezobzirno opehal moža s svojim orožjem in ju preiskal.

»Hitro!« je ponovil razbojnik na hodniku in izginil.

Duane se je čutil, češ, kje so gostilničar, polkovnik Longstreth in ona dva potnika. Bradati ropar je hlastno iskal, in po njegovem renčanju je Duane sodil, da se mu iskanje ne obnaša. Nato se je spet obrnil. Duane ni trenil. Stal je mirno kakor kip, z visoko vzdignjenimi rokami. Razbojnik je stopil nazaj in upri krvavo podplute oči v dekleti. Gospodična Ray Longstrethova ni trenila z očmi, a Ruth se je borila z omedlelvico.

»Da mi ne pisnete!« je sirovo šepnil razbojnik in pomolil Ruthi samokres tik pred obraz. Duane je zdaj zanesljivo vedel, da to ni kavalir z velike ceste, ampak navaden grlorezec. V žepu je imel še majhen samokres, ki ga je bil ropar pri svoji preiskavi zgrešil. Tehtal je možnosti.

»Denar, nakit, briljante!« je siknil razbojnik.

Gospodična Ruth je omedlela. Tedaj se je obrnil h gospodični Longstrethovi, ki je z roko na prsih stala zraven tovarišice. Po tej legi roke je ropar očividno sklepal, da skriva nekaj dragocenega. A Duane je uganil, da si je bila le nehoti pritiskala roko na srce, ki je preburno razbijalo.

»Na dan s to rečjo!« je robato ukazal dedec in segel po njej.

»Ne predzrite se me dotakniti!« je vzklila s plamenčimi očmi. Ganiša se ni. Bila je pogumna.

**Kdor oglašuje
ta napreduje!**

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in žentive se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana števil. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Naznanilo

Sporočam conj. občinstvu, da sem prejel gostilnijsko gošpe Vidmarjeve na Sv. Jakoba trgu št. 5. — Točim izključno lastna pristna dalmatinska vina. Čez ulico: soltanska širnina 8 Din, orlovo šibeniško 9 Din, belo šibeniško 9 Din, dingač 11 Din. Ob petkih morske ribe, polonovka (bakalar). — Priporočam se za obilen obisk. Gostilničar Škucina, Sv. Jakoba trg 5. 1046-08

Službo dobi

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospodične

sprejme šivilje v punk šivanja lastne garderobe. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 330-1

Trgovsko pomočnico

starejšo, trgovine mešane stroke z prakso v nakupu blaga in kalkulaciji sprejme Norb. Zmijer & sin. Sv. Pavel pri Prebriču. Siko in spravevala ponudbam priložiti. 1020-1

Strugar

lesnih izdelkov z močnim strojem izpitom ali pomočnikom sprejemal se sprejme. Ponudbe z navedbo, dosežanimi službo na og. odd. Jutra p.d »Strugar«. 1438-1

Trgovskega

korespondenta izkušnega v tožbenih zadevah in ki lahko zastopa pred borznim sodiščem, išče ljubljansko podjetje. Zahteva se znanje slovenskega, češkoslovanskega in nemškega jezika. Ponudbe pod »Takojšen nastop« na og. odd. Jutra. 1056-1

Natakarica

do 34 let stara, s popolnim znanjem nemške, italijanske, dobi takoj mesto za natakarico. Predstaviti se: Novi trg 4, mekarna. 1064-4

Kuharico in natakarico

gostilničarico, provvratno za Ljubljano, iščem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1041-1

G. Th. Rotman:

Kapitan Kozostrelec gre v Ameriko

47

Toda čoln je bil daleč, in ubogi kapitan si je bil resno poškodoval noge. Vsak trenutek je obstal in se z bolešno spenčenim obrazom prijel za koleno. A Vinko in Tinko sta mu hitro pomagala. Vzela sta sekuro, krenila v gozd in se kmalu vrnila z dvema debelima vejama, ki sta bili pripravni za bergle.

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

Služkinjo

do 35 let staro, zdravo, čisto, nepoparjeno, sprejem, katere razume vse gospodinske dela in kuhinjske hrane. Ponudbe na og. odd. Jutra pod sifro »Delo«. 1054-1

Hotelska kuharica

perfektna in samostojna, dobi takoj službo. Starost do 50 let. Ponudbe na podružnico Jutra Maribor pod »Perfektna«. 1591-1

Službe išče

Vsak: beseda 50 par. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivilja

za vse, dobro izurjena, gre ali vnaša delo na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1044-2

Šivilja

se priporoča za šivanje raznega perila in oblik. Lepa izdelava, nizka cena. Priporočam se tudi za šivanje na dom. Enlanje meter 75 par. Soklič. Pod Treto 2/III. 1315-3

Potniki

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnike

za dravsko banovino, rešene, išče velika zastopništva s sedežem v Zagrebu. Ponudbe pod »Zavarovalnica 1936« na og. odd. Jutra. 1058-5

Prodajam

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zložljivo posteljo

kompletno, čisto, prodam. Gosposva 3/III, desno. 1048-6

Frizerji!

Najmodernejša četrtna pilalna naprava, nova »Kardus« za 3 kabine za polovično ceno. Motorizirana »Brunawig« Din 9000. Moderna hauba, pokrovana, Din 750. — Aparat za trajno odbličilo (Wellenwickler-8) 6000 in 3000 Din (30 grolov). — Vprašati: Ludvik Hleščič, Rimska cesta 183. 1186-6

Nove cevi

Manessmann, dobro obdržane, premer 20 mm, prodaja Fr. Belič, pri Jugoslavi, Bejljaka 4. 1037-4

Auto, moto

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fiat 501

Dobro obdržan, z novo posovmatiko, prodam za Din 7.000. Božić Franjo, Vitanje pri Celju. 1038-10

Oblacila

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Perzianer plašč

krašen, zelo poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1547-18

Stroji

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pletilni stroj

Links št. 8 širine 80—100 in rezalni stroj v dobrem stanju, kupim. Hrabrič, Rečka ul. 1. Karlovac. 1052-29

Motorje

Dinamo stroje, števec za tok, istosmerne, rabljene, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Dynamomachinen«. 773-29

Šivalne stroje

skoraj nove, poceni kupim odno pri »PROMET« (nasproti križanske cerkve). 1050-39

Šivalni stroj

»Singer«, z okroglim dolničkom, dobro obdržan, kupim. Debelak, Celje, Kapucinska 3/1. 1062-39

Razno

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

PISITE SE DANES!

Ostanki

mariborskih tekstilnih tovarn

brez napak, pristno barvni, »Paket serija A« za možko, žensko, namizno, posteljno perilo in ruhe, »Paket serija B« izključno zimski topli flaneli in barhenti najboljše kakovosti vsak Paket 10 do 20 m samo Din 107. Dalje novi »Original Kosmos Z paket«, vsebuje 2,80 m suknja za eno dolgo zimsko suknjo, oziroma za ženski plašč, lepe temne barve, ali pa 1,80 m za kratko zimsko suknjo in 1,20 m posebno močnega strukusa ali suknja za ene hlače. Tudi ta paket samo Din 107. Vsi paketi poštnine prosto. — Neprimerno vzamem nazaj in zamenjam. Pišite takoj na »KOSMOS« razpošiljalnico ostankov marib. tekst. tovarn, Maribor, Dvočrtna cesta 1.

Dražbe

Prisilna javna dražba

3½ tonske Whippet kosi, skoraj nove, se vrši dne 23. t. m. v Ljubljani, Jeričeva cesta 10, ob 9. uri dopoldan. 1051-32

Kupim

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Strožnico

350 cm dolžine kupim. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Rabljenec«. 1050-7

Kapital

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

prodaste ali kupite najboljše

potom moje pisarne Solidno poslovanje! Priložite znamko!

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12. Telefon 38-10. 30-16

Davčne prijave

za pridobitno, pojasniti daje: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Selenbargova 7/1, nadstropje (nasproti glavne pošte). 1065-16

V najem

Gostilno in posestvo z živim in mrtvim inventarjem daje v najem, proti primerni proviziji Franc Hočevar, Velike Lašče. 1055-17

Gostilno

oddam v najem, Zaloška cesta št. 10, Polje: Go. Stšina Franc Fister. 1049-17

Posest

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Parcelo

v sredini mesta, poceni prodam za knjižice. Mestne hranilnice, Poljskega, Jančar, Sv. Petra cesta 27. 1066-30

Visokopritlično hišo

s vpeljano gostilno, na prostem, odprto noč in dan, nadležje stanovanje za gostilničarja, sobe za prenočišče, klet in vee pritlikline, prodam z inventarjem. Cena 200.000 Din. Vila agencija, Zagreb, Masarykova 33/1. 1040-30

Stanovanje

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

parkot, s pritliklinami v 1. nad., oddam za marec. Enosobno s kabineto in pritliklinami za februar. Cesta v Rožno dolino 7. 1060-21

Govarna mesnatih izdelkov KORHEC v Subotici in Čoki

ponuja provvratno in poceni

OGRSKO SALAMO

čajne klobase, narezke, prekajeno meso, praško šunko, slanino in mast.

Naročajo se po tovarniški ceni pri zastopniku

ŠTEFAN ORMOŠ, Ljubljana

TURNOGRAJSKA UL. 4 — Telefon 21-12.

Stanovanja

Štirisobno stanovanje

v bližini centra, iščem za maj. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Subo«. 1038-31a

Dvosob. stanovanje

s kopalnico, iščeta zakonca brez otrok za maj. Ponudbe na og. odd. Jutra z navedbo cene pod »F.« 1461-31a

Stanovanje

3-4 sob. išče za maj ali avgust zdravnik v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 15-7-31a

Sob. odda

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 980-23

Snažno sobico

v centru, oddam gospodični. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1440-35

Lepo sobo

s souporabo kopalnice, oddam na Kodeljevem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 1042-33

Sobo

opremljeno ali prazno, lepo, s stekleno verando ali dve sobi oddam starejšemu gospodu ali dami. Souporaba kopalnice. Rožna ulica 37/1 (pri Sv. Jakobu). 1068-33

Prazno sobo

s posebnim vzhodom, iščem. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Takoj«. 1067-33

Sobe išče

Beseda 1 Din. davk 3 Din. za sifro ali dajanje naslovov 5